

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Cek. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnica:
Novo mesto.

SLOVENE

Abbonamenti Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P. I
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.
Fillalei
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izbraja vsak dan zjutraj razen ponedeljska in dneva po prazniku.
Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.
Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Bollettino No 1061

Poderoso attacco nemico validamente sostenuto dalle truppe dell'Asse

Contrattacchi delle truppe italiane e germaniche - La battaglia prosegue Haifa bombardata - 28 velivoli nemici abbattuti, 17 dal primo stormo italiano

Il Quartier Generale delle forze armate comu-
nicava:
Il nemico, dopo una preparazione di artiglieria di eccezionale intensità, ha attaccato il settore meridionale del fronte Tunisino.
Il violento urto è stato saldamente sostenuto dalle truppe italiane e germaniche che, passate in più punti al contrattacco sono riuscite a neutralizzare i vantaggi conseguiti inizialmente dall'avversario.
La battaglia prosegue aspra e serrata con il largo intervento delle opposte aviazioni.
In ripetuti scontri tedeschi hanno distrutto otto apparecchi.
Un brillante successo veniva riportato ieri dalla caccia italiana nel cielo del Canale di Sicilia, dove formazioni del 1° Stormo comandato dal Maggiore Luigi Di Bernardo da Città della

Vojno poročilo št. 1061

Osni oddelki krepko zadržali močan sovražni sunek Italijansko-nemški protinapadi - Bitka se nadaljuje - Haifa bombardirana 28 sovražnih letal sestreljenih, 17 od prvega italijanskega roja

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:
Sovražni je po izredno močni topniški pri-
pravi napadel južni odsek tuniškega bojišča.
Močan sunek so uspešno zadržale italijanske in nemške čete, ki so prešle na več mestih v protinapad in jim je uspelo neutralizirati pred-
nosti, ki jih je sovražnik v začetku dosegel.
Nadaljuje se ostra in strujena bitka z ve-
liko uporabo obojestranskega letalstva.
Nemški letalci so v ponovnih spopadih uničili 8 letal. Sijajni uspeh so dosegli večeraj italijanski letalci nad Sicilijskim prelivom, kjer so se skupine prvega roja pod poveljstvom majorja Lui-
gija di Bernardo iz mesta Pieve (Perugia) in ka-

Praznik Rima in dela

Ze tretjič slavi naša pokrajina veliki praz-
nik Rima in njegovega dela v okviru fašistič-
ne Italije. Praznik rojstva pomeni spomin na
oni veliki dan, ko je še sredi nekulturne Ev-
rope vzniknila na bregovih Tibere zibelka
evropske kulture ter zametek bodočega im-
perija, v katerem je rimsko orožje združilo
skoraj vso Evropo v kulturno in politično eno-
tost. S tem se je Rim s svojim kulturnim in
političnim poslanstvom postavil na nedoseg-
ljivo mesto ter si za vselej začrtal smer svoje
bodočnosti. Po pravici mu torej gre naslov
»večni Rim«, kajti poslanstvo, ki ga je pred
tisočletji podvezlo mesto dvojčkov Romula in
Rema, traja še naprej zlasti danes, ko je tre-
ba enotnost Evrope zopet obnoviti tako na
kulturnem, kakor na političnem področju.
Po Ducejevi odločitvi pa je praznik roj-

Sprejem slavnih zastav v Novari

Novara, 21. aprila. AS. Prebivalstvo Nova-
re je večeraj zjutraj z gorečimi manifestacijami
pozdravilo slavni zastavi 17. topniške in 54. pe-
hotne divizije »Sforzesca«, ki sta se vrnili iz
vzhodnega bojišča. Velikanska množica ljud-
stva in črnih srja je vzklikala slavnim voja-
kom, ki so se vrnili ter izražala svojo nezlo-
mljivo vero v zmago. Na postaji so sprejeli za-
stave prefekt, Zvezni tajnik, generali Gratta-
roja, Drago in Sorrentino ter druge vojaške ter
civilne oblasti in zastopstva. Nato so nesli za-
stave skozi mesto v morju cvetja in v nepre-
stanih manifestacijah plamtečega rodoljublja s

Nov italijanski veleposlanik v Španiji

Madrid, 21. aprila. AS. Večeraj je v palači
Oriente svojčil novi italijanski veleposlanik
Paolucci svoje poverilnice generalu Francu.

Nasprotnikove bedastoče

Rim, 21. apr. AS. Večerajnje uradno poročilo
o nasprotnikovi bedastoči pravi: Radio Moskva:
Sovjetski poročevalski urad pravi, da je nemške-
ga pomorskega častnika Dürericha, člana nem-
škega pomorskega odposlanstva v Italiji, v Napo-
lju neznan človek ranil s strel iz samokresa.
Častnika, ki je dobil dve hudi rani, so nezveste-
nega prenesli v bolnišnico Tridjo, da bo 40 čla-
nov nemškega pomorskega odposlanstva prevzelo
poveljstvo številnih edine italijanskega vojnega
in podmorniškega brodoma.

Indijska divizija v Afriki je imela 16.000 mrtvih

Bangkok, 21. aprila. AS. Iz Novih Delhov
uradno poročajo, da je 4. indijska divizija, ki
se bori pod poveljstvom generala Montgomery-
ja, v Afriki izgubila doslej 16.000 mož. To po-
ročilo je naredilo porazen vtis v vsej Indiji,
ker je potrdilo, da se Angleži poslužujejo Indij-
cev pri najnevarnejših podjetjih brez ozira in
renitve njihovega človečanstva.

Hudi boji pri Novorosijsku

Včeraj je nemško letalstvo sestrelilo 91 sovjetskih letal — Pri napadih na zahodno ozemlje je bilo sestreljenih 31 sovražnih bombnikov

Hitlerjev glavni stan, 21. aprila. Nemško vr-
hovno poveljstvo objavlja:
Tudi večeraj je prišlo južno od Novoro-
sijska do hudih bojev. Letalstvo je sestrelilo
tukaj 91 sovj. letal pri dveh lastnih izgubah.
Lahke nemške pomorske oborožene sile so
potopile pri napadih na sovjetske dovoze tri z
municijo naložene splave.
Na ostalem vzhodnem bojišču je dan potekel
mirno.
V noči na 20. april so začele močne angle-
ške sile po večurni silni topniški pripravi na-
pad na nemško-italijanske položajke tuniške
južne fronte. Sovražnik je bil v hudih bor-

Spremembe v japonski vladi

Tokio, 21. apr. AS. Uradno poročajo o deli
spremembi japonske vlade. Zunanega ministra
Taniya je nadomestil izredni veleposlanik na Ki-
tajskem Mamo Sigemicu; minister brez listnice,
general Kisabure Ando je bil imenovan za no-
tranjega ministra namesto Miho Jussa, predsed-
nik vlade in vojni minister Tojo prevzame tudi
mesto ministra za vzgojo namesto Hašida, bivši
prometni minister Jamazaki je postal kmetijski
minister namesto Hiroja, Tadao Oasa je postal mi-
nister brez listnice, bivši veleposlanik v Italiji
Eiji Anou pa je postal predsednik informacijske
agrade.

Podrobnosti o izplačilu vojnih doklad

Rim, 21. aprila. »Il Piccolo« objavlja danes
v dopisu iz Rima daljši članek o dodatkih za de-
lavce in nameščence, ki jih je zapovedal Duce.
Kakor je znano, bodo dodatki različni z ozirom
na to, ali gre za kraje v vojnem področju ali
izven tega področja. V krajih, ki jih notranje
ministrstvo proglasi zaradi sovražnih napadov za
vojno področje, znašajo dodatki 15 lir za moške
nameščence nad 18 let in 8 lir za ženske na-
meščence in za moške izpod 18 let, 10 lir za mo-
ške delavce in 6 lir za delavke in za moške de-
lavce izpod 18 let. V ostalih krajih pa znašajo
dodatki 8 lir za moške nameščence nad 18 let,
4 lire za ženske nameščence in za moške name-
ščence izpod 18 let, 6 lir za moške delavce nad
18 let ter 3 lire za ženske in za moške delavce

Angleški delavci odklanjajo komunizem

Lizbona, 21. aprila. V kratkem bo sklican
letni kongres angleške delavske stranke. Ude-
ležila se ga bosta ministra Attlee in Morrison
ter poslanci in zastopniki vseh sindikatov. Zbo-
rovanje je danes posebno važno, ker bo odločilo
o komunistični ponudbi, naj se laburistična
stranka združi s komunistično stranko. Sprva
se je zdelo, da bo ta zahteva sprejeta, toda
pred tedni je zapihal drug veter. Najvišje ose-
bnosti v stranki (Churchillovi ministri so doslej
molčali) so proti predlogu. Med sindikati so že-
lezničarji proti komunistom, dočim so rudarji
za združitev. Uradno glasila laburistične stran-
ke »Daily Herald« že piše, da mora biti pred-
log odklonjen. Zastopniki delavske stranke pra-
vijo, da so angleški komunisti do 22. junija
1941 bojkotirali vojno, hujskali k sabotazam
in odporom med delavstvom in vojaštvom. Se-
daj so padli v drug ekstrem, toda angleška
delavska stranka ne more pozabiti njihove po-
litike v prvih dveh letih sedanje vojne. Po pi-
sanju lista »Daily Herald« komunisti niso de-
mokrati, njihovo gibanje ni angleško, marveč
rusko, denar za njihovo propagando se ne zbira
v Angliji, marveč prihaja iz Moskve. Komunisti
tudi ne predstavljajo volje angleških delavcev,
marveč izvajajo povelja kominterne.
Ta dogodek je najznačilnejši za sedanj
položaj. London in Moskva sta zaveznika, toda
angleški delavci odklanjajo Sovjetsko Rusijo.
Stalinova Rusija sovraži Churchillovo in Attlee-

Quisling na obisku pri Hitlerju

Berlin, 21. apr. AS. Obisk predsednika nor-
veške vlade Quislinga v Hitlerjevem glavnem stu-
nu je sprožil obširen odmev v političnih krogih
nemške prestolnice. Kakor poročajo, so posve-
lovanja trajala nekaj dni in je bila pri njih dose-
žena popolna istovetnost v pogledih na vsa vpra-
šanja, ki se tičejo življenjskih koristi vse Evrope.
S tem da je Norveška svoje prostovolje uvrstila
med oddelke, vojskujoče se na vzhodu, je, pra-
vijo v Berlinu, dala dejanski prispevek za veli-
kanski boj med narodi, ki se zdaj bije. Zmaga
sil reda bo ustvarila pogoj za doseg tistih tvornih
ciljev, ki jih omenja uradno poročilo o prisrč-
nem in važnem srečanju med Ducejem in Hitler-
jem; ciljev, ki govore o sodelovanju vseh evrop-
skih narodov na podlagi njihovih skupnih koristi
in pravice.

Švedi sestrelili angleški bombnik

Stockholm, 21. aprila. AS. En angleški bomb-
nik iz skupine, ki je napadla Nemčijo, se je poja-
vil nad švedskim nebotom v Malmoe in je bil za-
det od protiletalskega topništva. Letalo je treščilo v
morje blizu obale. Sedem članov posadke je bilo
rešenih in interniranih.

Madžarski obisk v Sofiji

Sofija, 21. aprila. AS. 24. aprila bo obiskal
Sofijo madžarski trgovinski minister Ferencz
Ginde. Visoki gost bo ostal tri dni v Bolgariji.
Šel bo tudi v Plovdiv, kjer bo prisostvoval od-
prtju tamkajšnjega mednarodnega velesejma.

Obiski Visokega komisarja na praznik dela

Skrb Visokega komisarja za blagostanje slovenskega delovnega ljudstva

Ljubljana, 21. aprila.

Na današnji dan, ko proslavljajo po vsej Italiji Dan dela in praznik ustanovitve Rima, je Visoki komisar Ekselencija Grazioli hotel poudariti pomen praznikov v Ljubljanski pokrajini z različnimi obiski in sicer v naslednjih ustanovah: Pokrajinski delavski zbor, Kmetijski družbi in pri vseh podpornih društvih, ki imajo svoje prostore v palači Hranilnice Ljubljanske pokrajine.

V palači Delavske zbornice

Okrog 10 se je Visoki komisar pripeljal s svojim najozjim spremstvom pred palačo Delavske zbornice, kjer ga je pozdravil dr. Branko Alujevič v imenu nastavljenec in članov Pokrajinske delavske zbornice. Dr. Alujevič je Visokemu komisarju razkazal vse uradne prostore, ki jih je Ekselencija Grazioli z zanimanjem ogledoval, se razgovarjal posameznimi nastavljenici, zanimal za njihovo delo in za vsakogar našel primerno besedo. Med obiskom v Delavski zbornici se je Ekselencija Visoki komisar, katerega so spremljali predsednik in eksperti, podrobno zanimal za vprašanja raznih kategorij, katerih sedeže je obiskal. Razgovarjal se je s predstojniki teh kategorij o tekočem delovanju in zlasti o zaščitni in podporni akciji za delavstvo, o pobudah za pomoč delavskim slojem, ki so zaradi današnjih okoliščin v slabšem položaju. Ekselencija Visoki komisar je tudi obiskal inspektorat dela, kjer ga je sprejel inspektor inž. Masera. Po obisku uradov Zveze in njenih oddelkov se je Ekselencija Visoki komisar podal v dvorano. Po temeljitom ogledu vseh prostorov se je Ekselencija napotil v slavnostno dvorano Delavske zbornice, kjer so bili zbrani že vsi nastavljenici in člani odbora Pokrajinske delavske zbornice. Ob tej priložnosti je predsednik dr. Branko Alujevič naslovil na Ekselencijo Visokega komisarja lepe besede, spominjajoč se velikega zanimanja, ki ga Visoki komisar goji za delavstvo, omenjal njegove številne obiske delavskim ustanovam in veliko skrb, katero Ekselencija Grazioli, kot predstavnik fašistične vlade, kaže ob vsaki priložnosti. Zagotovil mu je v imenu svojih delavcev popolno lojalnost in obljubil, da bodo oni in njegovi vedno skrbeli, da bodo smernice, ki jih Visoki komisar v imenu fašistične vlade daje, vedno udeležili in tako z dejanji dokazali svojo dobro voljo.

Ekselencija Grazioli je nato povzel besedo ter spregovoril nasproti zastopnikom delavcev svoj tovariški pozdrav. Poudaril je pomen dneva, ki ga je Duce odločil za praznik vseh tistih, ki delajo na vseh področjih in na vseh oddelkih narodne proizvodnje. Ko je nato govoril o delovanju Zveze, je ugotovil, kako so delavci pokazali svoje globoko razumevanje ne samo za gospodarski, temveč tudi moralni pomen fašističnega korporativizma. Poudaril je koristi, ki ga je prinesla ta organizacija delovnim razredom v Ljubljanski pokrajini. Potem je govoril o položaju, ki so ga povzročili razočarani kriminalci in hujša, še sovražna propaganda. Ti so naredili slovenskim delavcem toliko škode in prelili toliko siovenske krvi. Poudaril je ponovno, da kdor lojalno dela, bo deležen vseh dobrot prav tako lojalnega ravnanja, medtem pa, ko velja za tiste, ki hočejo vztrajati pri svojih zločinskih namenih, neizprosno vojnih zakonov ter posledice njih lastnih nepremišljenih dejanj.

Izjave Visokega Komisarja so žele veliko odobravanje. Zlasti pa so bili vsi navzoči prijetno presenečeni, ko je Ekselencija Grazioli naklonil za predstoječe velikonocne praznike 50.000 lir. Ljubljanski zastavljalnici, da bodo tako revni eloj tamkaj zastavljene predmete odkupili, dalje 37.500 lir Pokrajinski delavski zbornici. Razdeljenih bo 1000 paketov z živili najbednejšim ljubljanskim družinam, javne kuhinje pa bodo dobile večje obroke olja, mesa in riža. Ta dejanja človečanske solidarnosti so globoko dojmila na vse navzoče, ki so vneto zaploskali gesti Visokega Komisarja. In medtem, ko je zapuštal dvorano, so mu ponovno pokazali svojo hvaležnost.

Obred umivanja nog v stolnici

Obreda umivanja nog se udeleže na veliki četrtek, dne 22. aprila 1943, v ljubljanski stolnici sledeči starši:

Anton Čič iz Ljubljane, star 91 let; Anton Adam iz Borovnice, star 90 let; Tomaž Seliskar iz Ljubljane, star 86 let; Franc Bitenc iz Ljubljane, star 86 let; Janez Muren iz Stopič, star 85 let; Alojzij Polanž iz Ljubljane, star 85 let; Jernej Bizjak iz Ljubljane, star 82 let; Alojzij Lukner iz Ljubljane, star 82 let; Jakob Grčman iz Ljubljane, star 81 let; Jožef Šušteršič iz Ljubljane, star 78 let; Tomaž Kalan iz Ljubljane, star 78 let; Franc Kažičnik iz Ljubljane, star 66 let. — Skupna starost staršev znaša 990 let.

Ekselencija Grazioli je nato obiskal Delavsko menzo. Tu se je zadržal z nekaterimi navzočimi ter obiskal kuhinje, kjer je poskusil pripravljena jedila.

Pri Kmetijski družbi

Nato se je podal na sedež Kmetijske družbe, kjer ga je pozdravil ravnatelj inž. Ferlinec ter izvedenec. Tu je obiskal Visoki Komisar urade in skladišča. Ravnatelj inž. Ferlinec mu je naslovil v knjižnici dvorani hvaležen pozdrav družbe, ki šteje že 176 let obstoja ter zbira okrog sebe več tisočev kmetov v pokrajini. Visoki komisar je odgovoril ter poudaril važnost, ki ga ima v sedanjem času poljedelstvo ter delo, ki ga zelo zaslužno in dobrotno razvijajo poljedelci. Nato se je zadržal pri zelo redkih in starih časopisih, ki jih poseduje družba.

Gospodarstvo

Skupščina združenja industrijev in obrtnikov

V petek dopoldne je bila v Ljubljani skupščina Združenja industrijev in obrtnikov za Ljubljansko pokrajino. To je prva skupščina po izvršeni reorganizaciji strokovnih združenj na področju Ljubljanske pokrajine, po kateri se je število včlanjenih podjetij zelo povečalo s priključitvijo novih strok. Skupščini so prisostvovali korporacijski inšpektor inž. Masera, strokovnjaki pri Združenju industrijev in obrtnikov ter odseki za obrtništvo, zastopniki Zveze delodajalcev in številno članstvo. Skupščini je najprej podal poročilo predsednik, nato pa so bila odobrena poslovna poročila, ki obravnavajo delo in akcije združenja v pretekli poslovni dobi, nato pa je odobrila tudi računski zaključek združenja za preteklo leto.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni predsednik, podpredsednik ter člani nadzorstva in njih namestniki.

Nova ureditve prodaje tipiziranih tekstilnih izdelkov

Ministrstvo za korporacije je izdalo nove predpise o razdelitvi tipiziranih tekstilnih proizvodov. Na osnovi novih določil bo pri Konfederaciji industrije osnovanih več uradov za razdelitev posameznih vrst tipiziranih tekstilnih izdelkov. Konfederacija trgovcev pa bo sestavila seznam trgovcev, ki bodo lahko prodajali tipizirano blago. Korporativni odbor pri ministrstvu bo razdelil kontingente, ki naj bi odpadli na posamezne pokrajine in pa količine, ki naj služijo konfekciji. Pokrajinski uradi bodo potem dobili količine razdelili med trgovce, ki bodo pooblašene za prodajo v pokrajini. Trgovci na drobno bodo dobivali blago na osnovi posebnih bonov, ki jih bodo izdajali pokrajinski uradi.

Nakaznice za obrtniški petrolej in bencin

Obrtniki, ki potrebujejo petrolej in bencin, naj dvignajo nakaznice pri Pokrajinskem svetu korporacij. Beethovnova ulica št. 10 po sledečem redu: Od 1. do 3. mizarji, knjigovezi, slikarji, urarji, gravirji in optiki. Od 3. do 5. mehaniki, ključavničarji, kleparji steklarji in elektrotehniki. Od 5. do 7. krojači, modiste in krznarji.

Skupne prošnje za nakazilo je vložil Odsek za obrtništvo.

Kdor ne dvigne nakaznice do določenega roka, mu zapade in se bo izdala strankam, ki potrebujejo večjo količino.

Navedeni roki veljajo za vse bodoče mesece v tem letu in se ne bodo več objavljali.

Maksimalni cenik št. 7

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino določa na podlagi svoje naredbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XXI naslednje cene v prodaji pri trgovcu na debelo in na drobno za zelenjavo in sadje, uvoženo v Ljubljansko pokrajino, z veljavnostjo od 22. aprila 1943-XXI. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki mejo, za katero se mora cena dejanske gibanja pri kmetu in trgovcu na debelo in na drobno. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati nižje, nikakor pa ne višje kakor po odrejeni ceni.

Cesen novi (4.15 na debelo) 4.90, beluški (8.25) 10.50, karfiola (2.75) 3.25, korenje očistoeno (2.90) 3.45, čebula zgodnja (2.85) 3.35, koprje (2.15) 2.85, solata vseh vrst (3.10) 3.80, špinata (2.80) 3.35, zelena (3.75) 4.50, marelice suhe (43.50), 58.50, pomaranče Ia (Moro-Torocco) (8.35) 9.35, pomaranče IIa (7.35) 8.35, limone Ia (15 cm obsega) (4.—) 4.70, kos 0.60, orehi Sorrento (26 —) 39.—, orehi navadni (21.50) 25.—.

V palači hranilnice Ljubljanske pokrajine

Odtod je Ekselencija Grazioli pohitel v palačo Hranilnice Ljubljanske pokrajine, kjer je pregledal delovanje občinskega podpornega odbora, urada za zaščito mater in otrok, pokrajinske podporne ustanove in oddelka za zdravstvo. Na občinskem podpornem uradu mu je pristojni šef g. Medajna povedal, da imajo redno vpisanih v podpornem seznamu od 5000 do 6000 družin, ali točneje 14.504 podpirance, ki prejemajo mesečno 460.000 lir. V javni menzi jih dobiva zastoj kosilo opoldne 353, zvečer je na večerji 274 oseb, spi pa jih zastoj približno okrog 200. Tu je sprejel Visokega komisarja predsednik Sen. Campana. Visoki komisar se je zanimal za poslovanje posameznih uradov. Ko je odhajal v drugi oddelk, ga je ustavila ženska, proseč ga podpore. Ekselencija Grazioli se je zanimal za njene razmere in odredil, da dobi dvakratno podporo za veliko noč, poleg tega pa še paket z živili. Tudi tukaj se je razgovarjal s posameznimi uradniki in uradnicami, se zanimal za njihovo delo in za vsakogar našel bodrilno besedo.

Italijansko-madžarsko industrijsko sodelovanje. V prvih dneh meseca maja pride v Budimpešto na povabilo madžarske industrijske zveze večja delegacija italijanskih industrijev, da bi nadaljevala lani začete razgovore o industrijskem sodelovanju med Italijo in Madžarsko. Zlasti gre za naslednje panoge: tekstilna, železarska, električna, lesna in kemična industrija.

Banco di Napoli izkazuje za lansko leto povečanje čistega dobička od 81.7 na 86.5 milij. lir. Tuja sredstva znašajo nad 10 milijard lir. Banka je odprla nove agencije v Cetinju, Baru in Podgorici v Črni gori, nadalje v Spalatu in Cattaru v Dalmaciji in končno na otoku Krfu.

Hrvatski državni proračun. Finančni minister dr. Košak je te dni izjavil, da novi državni proračun, ki je v veljavi od 1. januarja letos, ne vsebuje nobenih povišanj davkov. Pač pa so se zvišale cene monopolskih proizvodov in davek na poslovni promet. Nadalje je bil uveden poseben davek na vojne dobičke. Izredne izdatke krije država z najemanjem posojil. V kratkem bo reorganizirana hrvaška državna banka, ki prevzame naloge vzdrževati stabilno vrednost denarja. V prvih dveh letih samostojnega življenja hrvaške države je izdala država za oroženo silo 16 milijard, za socialno skrbstvo 2 milijardi in za javna dela 3 milijarde kun.

SPORT

Korotanen velikonocni turnir

SK Korotan prireja 26. in 27. t. m. prvi del VII. nagradnega turnirja v namiznem tenisu za prvenstvo Ljubljane, pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana generala Leona Rupnika. O velikonočnih praznikih bodo igrali juniorji, 1. in 2. maja pa pridejo na vrsto seniorji. O podrobnostih tega turnirja bomo še poročali.

Šport v kratkem

Spet so tekli čez drn in strn v okolici Dunaja in sicer tokrat na 7000 m dolgi progi. Sreča tokrat ni bila na strani Groyerja, ki je dolejšal samo zmagoval; prehitel ga je Weigel in zmagal v 23 min. 33 sek. Groyer je bil samo drugi.

Tschammerjev spominski dan. 2. maja bo preteklo deset let, odkar so imenovali pokojnega von Tschammerja za nemškega državnega športnega vodjo. Njemu v spomin bodo priredili 2. maja t. l. vsi športni klubi in vsa telovadna društva Nemčije spominske prireditve, ki bodo pod vedrim nebom.

Breitmayer prevzel posle pok. nemškega športnega vodje Tschammerja. Iz Berlina poročajo, da bo vodil posle državnega urada za telesno vzgojo vladni ravnatelj Breitmayer, dokler ne bo prišlo do imenovanja novega državnega športnega vodje. V dobro informiranih krogih, sodijo, da bosta prišla v poštev za naslednika von Tschammerja dr. Karl von Halt ali pa dr. Karl Diem.

O tekmar nemških ranjenec, ki se potegujejo za državni športni znak, čitamo nekatere podrobnosti, ki so za športnike-invalide zelo razveseljive. Tako poročajo, da se je udeležil plavalnih tekem v Leipzigu invalid z amputirano nogo pod kolkom; 100 m prosto je preplaval v 1 min. 21.8 sek., 300 m pa v 5:35 min. Omenjamo, da je čas za plavanje ranjenec na 300 m določen na 9 min.

Willi Mächel, eden najboljših nemških rokoborcev, rodom iz Kölna, je padel na vzhodnem bojišču. Mächel je bil dolga leta član državne reprezentance in je slovel zlasti v borbah prostega sloga.

Nogomet pridobiva na Madžarskem vedno več prijateljev. Nogometna zveza je objavila statistični pregled obiskovalcev drž. prvenstva

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Če bi tudi vi živeli kakor je živel Al Capone, če bi imeli njegov značaj in njegove lastnosti, bi morda tudi vi postali to, kar je postal on in bi bili danes tam, kjer je on. Kaj pa ste prav za prav po lastni zaslugi? Če niste kača klopotaca, niste samo zato, ker sta vaš oče in mati človeka. Če ne poljubljate krevčega repa in obožujete kačo, je to samo zato, ker niste Indijci in ne prebivate na bregovih Bramaputre.

Prav za prav nimate nobene zasluge za to, kar ste. Zato morate razumeti nesrečne ljudi in z njimi sočustvovati. Dajte jim vsa svoja simpatija in vzljubili vas bodo!

Nekoč sem govoril na radio o Luisi May Alcott ter pri tem zagrešil zelo hudo zemljepisno napako glede njenega rojstnega kraja. Poslušalci so to opazili in kmalu nato sem prejel kup pisem in brzojavk, ki so se zgražale nad to pismo. Nekatera teh pisem so vsebovala naravnost žaljivke, kakor da bi jaz obdolžil nesmrtno pisateljico »Majhnih ženec« pripadnosti k ljudozrskemu plemenu na Novi Gvineji. Zlasti je bilo divje in žaljivo pismo neke gospodične. Popadla me je skušnjava, da bi ji vrnil milo za drago. Sporčil bi ji, da sem se jaz sicer zmotil v zemljepisju, ona pa je še bolj zmotila v lepem vedenju in v lepi vzgoji. Takoj nato sem pa pomislil, da bi to lahko naredil vsak povprečen. Boljše bi bilo, če bi si iz te hude nasprotnice naredil prijatelja.

Poklical sem jo torej po telefonu in najin pogovor se je takole razvil:

Jaz: »Draga gospodična, pred nekaj dnevi ste mi pisali pismo in jaz se vam zanj zahvaljujem.«

Ona (kratko in odrezano, značilno za izobraženo in olikano osebo): »S kom imam čast govoriti?«

Jaz: »Sem ta in ta in vi ste mi pisali, ker sem se zmotil glede rojstnega kraja pisateljice Alcott. Bili ste zelo ljubeznivi, da ste me spomnili na to pomoto.«

Ona: »Prav za prav bi se vam morala jaz opravičiti. Ko sem pisala pismo, sem bila zelo slabo razpoložena.«

Jaz: »Ne, ne, krivda je na moji strani. Svojo pomoto sem zadnje nedelje popravil po radiu, zdaj se pa moram opravičiti tudi vam ter se vam zahvaliti. Saj se ne dogaja, da bi si izobražene osebe, kakor ste vi, jemale čas ter pisale ljudem, ki govorijo po radiu. Upam, da boste to še storili, če boste opazili še kakšno pomoto pri mojih predavanjih.«

Ona: »Zelo me veseli, da ste na ta način sprejeli mojo kritiko. Biti morate zelo simpatična oseba. Prav ugajalo bi mi, če bi vas malo od bližje spoznala!«

Tako sem z lastnim kesanjem in z zahvaljenjem pripravil svojo nasprotnico do tega, da se mi je opravičila ter vrnil za žalitev lepo besedo.

Tudi v visokih političnih krogih je treba vsakodnevno zadevati v ista težka vprašanja. Celo predsednik Taft se je moral naučiti, kako veliko važnost ima ljubezniv nastop, če je treba nevtalizirati kislo sovražno razpoloženo. Opisal vam bom način, kako se mu je posrečilo pomiriti razsrjenost častihlepne in razočarane matere. Takole pripoveduje Taft:

Neka gospa iz Washingtona, žena visokega političnega funkcionarja, me je že šest tednov nadlegovala, da bi imenoval njenega sina na neko določeno mesto. Poslušala se je celo pomoči nekaterih senatorjev in drugih visokih osebnosti.

Jaz pa sem dobro vedel, da je bilo treba za tisto mesto velike tehnične sposobnosti, zato sem tudi imenoval drugega kandidata. Takoj nato sem dobil pismo od gospe, v katerem me razočarana mati obtožuje, da sem barbarsko bitje, ki ni hotelo narediti matere srečne z eno samo potezo, saj bi me ta poteza ne stala nobenega truda. Rekla mi je tudi, kako ji je žal, da je agitirala zame v času moje kandidature. Ali je to način, kako sem zdaj poplačal njeno vneemo?

Ko ljudje dobijo slična pisma, jih prvi trenutek prime skušnjava, da bi vrnil milo za drago. Boljše pa je pismo odločiti ter nekaj dni počakati. Tudi jaz sem tako naredil. Čez nekaj dni sem pisal gospe, da sem prav dobro razumel njeno razočaranje, toda ni bilo možno drugače. Za tisto mesto je treba zelo velikega tehničnega znanja, in izbira ni bila odvisna samo od mene, temveč tudi od šefa oddelka. Izrazil sem upanje, da si bo njen sin lahko ustvaril sijajno bodočnost v službi, ki jo je že začel. To pismo jo je pomirilo in gospa se mi je pismeno oprostila zaradi svojega prejšnjega nastopa.

od l. 1939 do l. 1942. Pred štirimi leti je bilo na prvenstvenih tekmah v vsem 500.000 gledalcev, lansko leto pa so se prodali 954.000 vstopnic. Povprečna udeležba na tekmah je znašala l. 1939 2700 oseb in je naraščala v naslednjih letih takole: 2800, 3500, 3900, lansko jesen pa je že znašala 4500.

8 proti temu zakonu. Ali jima je bila nemara princesa osebno zopna, mogoče bolj neljuba, kot je bila carju in carici neljuba njena sestra velika vojvodinja Elizabeta? Ali pa je stopila v ospredje mržnja do germanstva s strani Aleksandra III. in njegove soproge, ali pa bojazan pred prevelikim vplivom angleške politike? Ali pa sta nemara car in carica slišala kaj o usodni dedni boleznii hemofiliji v nasledstvu hčerki kraljice Viktorije? Vendar je malo verjetno, da bi bil kdo misli na ta poslednji vzrok, saj ni nihče več govoril o petrograjski družbi o tej bolezni in nihče ni do tistega usodnega trenutka, ko se je toliko let kasneje pojavila bolezen, vedel kaj o tem in da bo zahtevala kot svojo žrtve vprav prestolonaslednika.

Pa bodi da je bilo tako ali tako, ob koncu svojega drugega bivanja v Rusiji, ni ponesla princesa Aliks ničesar drugega s seboj kot svoje sanje in le malce upanja, da bi se kdaj uresničile. Vendar se je drugo leto, leta 1890., spet povrnila tjakaj, a ne v Petrograd, ampak v Moskvo, v grad Ilinskoje, kjer je bilo bivališče velikega vojvode Sergija, ki je bil tedaj moskovski generalni guvergnator, in velike vojvodinje Elizabete. Prepričana je bila, da bo videla carjeviča Nikolaja. Ta je brez dvoma prav tako upal na svidenje, vendar mu oče ni dal dovoljenja za pot v Moskvo. Svoje veliko razočaranje je predal svojemu dnevniku, kamor si je zapisoval vse svoje vtise in doživlja.

»Moj Bog! Kako bi šel rad v Ilinskoje: Viktorija (battenberška princesa) in Aliks sta ondi na obisku. Če je zdaj ne bom mogel videti, bom moral čakati celo leto, a to bi bilo tako strašno!« (20. avgusta 1890.)

»Dolgo sem mislil, da mi bo po manevrih dovoljeno iti v Ilinskoje...« (26. avgusta 1890.)

To tako zaželeno dovoljenje pa ni bilo odobreno, in princesa Aliks je morala odpotovati, ne da bi bila videla njega, ki je preveč vse njene misli in s katerim so jo vezali priručni spomini.

Kraljica Viktorija se je oglasila, da bi razčistila ta položaj. Po ovinkih je vprašala, ali ne bi bilo pametno, da bi princesa Aliks

spremenila svoje verstvo, saj je bila mladenka že v tistih letih, ko so pri protestantskih birmani, in kraljica je mislila, da bi bilo bolje, da princesa ne bi še sprejela tega obreda, češ če se hoče kdaj poročiti z ruskim prestolonaslednikom, se mora v tem primeru odreči svoji veri, saj mora biti carjevičeva žena na vsak način čerka ruske pravoslavne Cerkve. Ruski dvor pa je izmikajoče odgovoril, da je carjevič še premlad in ga še ne mislijo oženiti. Mimo tega pa bo zdaj odšel na poučno potovanje na Daljni vzhod. Na podlagi takega odgovora je bilo težko zavreči sleherni upanje glede na možni veni našt.

Princesi Aliksi je bil to zadosten odgovor in ni več upala. Dala se je birmati po protestantskem obredu in je v dno duše občutila svojo vero. V njenih očeh tak obred ni bil gola zunanost: živo je bila prežinjena z duhom pobožnosti in ko je bila birmana, je občutila to kot prisego za vse življenje. »Zvestoba in vera zavzemata največji del v mojem življenju,« je morala napisati čez šest in dvajset let kasneje svojemu možu, ko ga je spominjala njune zaroke. »Ne morem se kar tako spremeniti.« (Pismo z 8. aprila 1910.) Ze sama misel na možnost kake odpovedi po tej svečani zapisreji vprilo protestantskega oltarja jo je navdajala z grozi. Nikoli se ji ni zdela mogoča kaka poroka, ko bi se morala zaradi nje povsem odpovedati svoji veri in prestopiti v drugo. Zprla se je vase kot anglo-nemška princesa, študirala je, mnogo brala in si prizadevala, da bi pozabila na svoje sanje prve ljubezni. Zgodilo pa se je nekaj zanimivega: kraljica Viktorija je bila za čas teh misli, da bi to svojo vnučko poročila s svojim vnukom vojvodo Clarenceškim, ki je bil najstarejši sin princa Walleškega. Tako se je dozdevalo, da bo prišla na angleški prestol, namesto na ruskega. A ta načrt se ni uresničil (bržkone zavoljo prevelikega sorodstva). Vojvoda Clarenceški se je zaročil s princeso Marijo di Teck in je umrl, še preden je prišlo do poroke, in sicer l. 1892. (Nato se je princesa Marija di Teck poročila z mlajšim bratom svojega umrlega zaročenca, in sicer z vojvodo Yorkškim, kasnejšim kraljem Jurijem V. Nekdanja Marija di Teck je današnja angleška kraljica-mati Mary.)

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 22. malega travna: Vel. četrtek; Soter, papež in mučenec; Tarbula, devica in mučenica.

Petek, 23. malega travnika: Vel. petek; Vojteh (Adalbert), škof in mučenec

Zgodovinski paberki

22. malega travna:

I. 1073. je bil izvoljen za papeža Hildebrand, nadel si je ime Gregor VII. Rojen v Toskani kot sin revnih kmetijskih staršev je stopil zgolj v benediktinski samostan in postal komaj 25 let star papežev zaupnik. Po papeževem naročilu je ponovno potoval v Nemčijo in na Francosko, kjer je živel v samostanu Cluny, središče reformnega gibanja, ki se je borilo za neodvisnost cerkve in države in za duhovni prepoved katoliške cerkve. Iz srede 11. stoletja je postal Hildebrand vodja papežev politike in začel boj za svobodo in vlado papeštva. Na njegovo pobudo je sklical papež Nikolaj II. lateranski koncil I. 1059., kjer so škofje izdali volilni dekret, po katerem imajo voliti papeža le škofje-kandidati in duhovniki glavnih rimskih cerkev, dočim je imel dotlej pri volitvah velik vpliv tudi rimsko-nemški cesar in rimsko plemstvo. Ko je zasedel papeško stolič, je nadaljeval z vso verno reformo cerkve, obnovil prepoved simonije in zapovedal celibat. Da bi za vedno onemogočil simonijo in zmanjšal vpliv države na cerkev, je prepovedal laikom investituro. Gregor je zahteval, da volijo škofje kanoniki, opate pa menihi, ne pa da jih postavljajo kralji, kot je bila dotlej navada zlasti v Nemčiji. Papeževi ukrepi in prepovedi so izzvali hud odpor, posebno v Nemčiji, kjer je Henrik IV. (1056-1106) še nadalje podeljeval škofije. Gregor VII. ga je zaradi nepokorščine prokel in odvezal njegove podanike prisega zvestobe. Henrik je moral kloniti, sredi zime je prišel preko Alp v Italijo in prosil v Kanosi papeža odpuščanja. Papež ga je odvezal prokletstva, toda Henrik ni ostal mož beseda. Borba se je nadaljevala. Gregor je moral bežati celo iz Rima in je v pregnanstvu v Salerno I. 1085. umrl. Njegove zadnje besede so bile »Dilexi iustitiam et odi iniquitatem, propterea morior in exilio.«

I. 1878. se je rodila slovenska pisateljica Zoška Kveder. Kot urednica ženskega lista Slovenka je zastopala misel ženske emancipacije, pozneje je nanjo vplival poseben Cankar. Med njenimi daljšimi deli sta najboljši povesti »Njeno življenje« in naturalistična drama »Amerikanci«.

Stane Derganc — 50 letnik

V tehle dneih bo Abraham stisnil roko Stanetu Dergancu in nobeno izmotavanje in olepšavanje ne bo nič pomagalo. No, pa kaj tudi ni potrebno! Vsak je zadovoljen, če ga najde ta življenjski jubilej pri takem zdravju in razpoloženju. Že od mladih let navdušen telovade in športnik, večkratni zmagovalci v mednarodnih tekmah — je ohranil še isto telesno elanost. Posvetil se je trgovskemu stanu in vsled delavnosti in sposobnosti visoko dvignil svoj obrat. V sedanjih razmerah ne smemo pozabiti njegove dobrotočnosti: za svoje uslužbenke skrbi prav po očetovski, posebno so mu pri sreči vsi oni, ki jih je kolo sedanjih okoliščin kakor koli prizadelo. Daleč okrog je poznan kot prijatelj, nevsipljiv družabnik, ki v vsako družbo veselje prinese.

Kot 50-letnika ga vsi njegovi številni znanci in prijatelji iskreno pozdravljamo in mu kličemo k novim življenjskim jubilejem.

Bogosluzje velikega tedna

V župni cerkvi sv. Petra

Veliki četrtek: ob 6 tihha maša z obhajilom vernikov; sveto obhajilo se deli nato vsake pol ure do 8. ko se vrši slovesna maša s skupnim obhajilom duhovnikov in vernikov. Po sveti maši se prenese sveto Rešnje Telo na stranski oltar, nakar se odkrijejo oltarji. Popoldne ob 3 pite jutranjice in hvalnice velikega petka. Ob pol 8 zvečer molitvena ura pred Najsvetajšim v stranskem tabernaklu. — Veliki petek: sveto opravilo se prične ob 7. Po molitvah in prošnjah sledi odkritje in poboženje sv. križa, nato je sveta maša prejšnj dan posvečenega kruha; sveto Rešnje Telo se v zagrneni monštranci prenese v božji grob, kjer ostane izpostavljeno v čiščenje vernikov; od 10-11 molaj sv. Rešnje Telo šolska mladina; popoldne ob 3 pite jutranjice in hvalnice velike sobote; zvečer ob pol 8 zadnja postna pridiga, nato pelje ža-

vih delih je zmes naravnega in nadnaravnega, pozneje je preteklost še živa, sedanjost pa vedno silinejša, nastaja pa sinteza otipljive realnosti in nastajanja. Vez, ki družji najrazličnejše siježe, je nemir, trpljenje, ki ekuša rešiti skrivnostno uganke živih bitij in etvari. Hilbert se je znal izogniti nevarnim pečinam, polnim goljufive omame bližnjega orienta, čigar mehokoba pomelkuži cloveka.

Monografijo krase 11 fotografskih reproduktov Hilbertovih del in sicer: »Nuc, »Village egyptienne, »Le desert (Wadi-hof), »Lilac, »La cener, »Le Mohattam, »L'homme, »Puils de Job« (Jeruzalem), »Messalabec (Palestina), »Le Calrec, tedaj 8 krajin in 3 figuratne slike »Portrait de mr. M. G.« ter fotografski portret slikarja samega.

Nekaj novih knjig na velikonočnem trgu

Zadnje čase se je pojavilo na našem knjižnem trgu nekaj novih knjig, ki jih nismo mogli še izprerpeje obravnavati v našem obzorju. Tako je Ljudska knjigarna poslala zadnjo knjigo lanskega letnika Naše knjige, drugi del Dickensovega romana »Dorritova najmlajša« v lepem prevodu Mirka Javornika. Sedaj je ta velik svetovni roman v celoti preveden ter se uvršča med najlepša dela Dikensa v slovensčini. Istočasno pa je izšla tudi še druga knjiga letošnjega kola Naše knjige, znani bolgarski roman iz Dobrudže »Domačija na meji«, ki jo je spisal pred leti umrl najboljši bolgarski romanopisec Jorda Jovkov. »Domačija na meji« stavijo literarni kritiki nad Jerkov roman »Zanjeer, ki je znan slovenskim bralcem že v prevodu Toneta Potokarja. »Domačija na meji« je prevel Zivan Žun. — Pisatelj Janko Kač je izdal v bibliofitski izdaji svoj lastni Vodnikov roman »Na novine na lepem papirju in v novim uvodu, ki je zanimiv lasten življenjski opis. Izdaja je zelo omejena, ozna-

nih pesmi na koru. — Velika sobota: začetek sv. opravila ob 6. Najprej pred cerkvijo blagoslov ognja, nato blagoslov velikonočne sveče, branje 12 prerokov, blagoslov krstne vode z litanijami vseh svetnikov, nato slovesna maša, pri kateri se zapoje aleluja; med sveto mašo obhajilo vernikov. Popoldne blagoslov velikonočnih jedil, in sicer ob 1 popoldne v mestnem zavetišču v Japljevi ulici 2 ob pol 2 v konzumu na Zaloški cesti, ob 3 v župni cerkvi; pri Sv. Križu blagoslov jedil ob pol 2, v gradu na Koteljevem ob pol 3; pri podružnicah ob oznanjeni uri. Ob 5 popoldne slovesne pite velikonočne jutranjice, ob pol 8 slovesnost Kristusovega vstajenja v župni cerkvi; po vstajenju darovanje za svečo okrog oltarja. — Velika noč: ob 9 slovesna pita maša. Popoldne ob 2 budo slovesne pite litanije Matere božje z blagoslovom; ob 3 zaobljubljena postna pobožnost pri sv. Jožefu.

Cerkev sv. Jožefa

V sredo, četrtek in petek popoldne ob 4 budo cerkvene jutranjice s petjem žalostnih prerokov Jeremija. Verniki vabimo, da se vseh obredov udeležujejo s knjižicami Mohorjeve družbe »Veliki teden«, kjer so razložene vse cerkvene molitve. — Na veliki četrtek je samo ena, in sicer slovesna sv. maša ob 8. Sv. obhajilo se bo delilo že od 5.30 do 7 vsake pol ure. Po sv. maši se Najsvetjše prenese v kapelo in se začne častna straža pri božjem grobu. Zvečer ob pol 8 bo sveta ura s petjem in molitvami iz knjižice: »Z Jezusom na Olski gori. Prosimo, da se verniki udeležijo vseh prevodov, ki se vršijo pri obredih na veliki četrtek in veliki petek po cerkvi. — Na veliki petek se ob 7.30 prične cerkvena pravilo, slovesne molitve, pasion, odkritje in poboženje sv. križa. Nato se v spovedno prenese sv. R. T. iz božjega groba na veliki oltar, kjer je kratka sv. maša predposvečenih darov. Po sv. maši se prenese Najsvetjše v božji grob, kjer ostane izpostavljeno do 9 zvečer. — Na veliki soboto se izpostavi Najsvetjše ob pol 6. — Ob pol 8 je blagoslov ognja, blagoslov velikonočne sveče, polo se prerokuje iz stare zaveze in litanije vseh svetnikov. Okrog 8.30 se začne slovesna sv. maša. Po berilu se zapoje velikonočna aleluja. Sv. obhajilo se deli samo med to sv. mašo. Popoldne se začne blagoslov velikonočnih jedil od 1. do 4. na vsake pol ure. Ob pol 6 se začne slovesne velikonočne jutranjice, nato se vrši ob 6 slovesna vstajenja. Procesija se pomika po vsej cerkvi. Udeležijo se je vse kongregacije in drugi verniki. Sveče za procesijo se prodajajo vsa dan v cerkveni veži. Po procesiji je darovanje sveč in darov za reveže okrog glavnega oltarja. — Na veliki nedeljo je ob 8 slovesna sv. maša z orkestrom. Popoldne ob 3 je slovesna postna pobožnost vseh ljubljanskih župni, da bi nas Bog varoval sibe postna: pite litanije M. B. in prošnje za odvrnitev postna. Vsa pobožnost bo vodil prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Z Gorenjskega

Proslava Hitlerjevega rojstnega dne. Kakor povsod drugod v Nemčiji, tako so tudi na Gorenjskem 20. aprila, na Hitlerjev rojstni dan, okrasili prebivalci svoje hiše z zastavami.

Ob dvestinici priključke Gorenjske in Meziške doline prinaša »Kärntner Zeitung« 17. aprila daljši članek o razvoju Gorenjske in Meziške doline v zadnjih dveh letih. Članek navaja, da se je prebivalstvo na Gorenjskem in v Meziški dolini dobro izkazalo in je na primer samo v letu 1942 nabralo za vojno zimsko pomoč in za nemški Rdeči križ znaten znesek 3.110.000 mark. Poleg tega so Gorenjci in Mežičani tudi sicer podpirali vojsko, kjer so je mogli. Najlepši dokaz zato je nabirka volne v letu 1942, kakor tudi 12.000 kg marmelade in sadnih sokov, ki so bili iz teh krajev poslani v vojno bolnišnico. Posebej je treba še omeniti 25.000 raznih šalov, copat in blazin, ki so jih žene napravile za vojake. Končno omenja s spoštovanjem tudi žrtve, ki so jih Gorenjci in Mežičani morali dati v boju proti boljševškemu podzemlju.

Zbiranje starega papirja. Gorenjski tehnik piše glede na bližnjo nabirko starega papirja, naj službena mesta stranke in države kakor tudi vsi strankni člani in rojaki nabirajo stari papir pred oddajo dobro pregledajo. Med stari papirjem, spisi in zavrnjenimi akti so lahko kakršne koli zgodovinske pomembne listine. Pri tem niso mišljeni samo spisi in druge listine, lepaki in letaki iz dobe bojev in prepovedi stranke, ampak prav vse, kar označuje sedanje dogodke. Vse take listine sprejema pokrajinski arhiv. Tudi v dvomljivih primerih naj zbiralec pošlje gradivo kar v Celovec.

Poljedelska poklicna šola v Trzinu. V minullem novembru je bila v Trzinu odprta poljedelska poklicna šola, ki je imela štiri razrede. V začetku leta 1943. je bila še razširjena na šest razredov. 61 dečkov in 75 deklic je sedaj dobilo izpričevalo o obisku, ki je trajal do konca marca. Pouk je obsegal nemščino in ženska ročna dela. Prihodnjo jesen bo najbrž odprta obrtna poklicna šola.

Brezplačni jezikovni tečaj v Kranju. Za zadnji letošnji tečaj, ki je brezplačen, so se sprejemale prijave na meščanski šoli do zadnje nedelje. Gorenjski časopis je opozarjal na to zadnjo prilžnost in je napisal, da so imeli vsi Kranjani v zadnjih dveh letih večkrat prilžnost, da se brezplačno nauče nemškega jezika. Po tem zadnjem tečaju pa

žena s številkami ter opremljena s pisateljevo fotografijo in lastnoročnim podpisom. — V Slovenčev knjižnici so izšle zadnji čas naslednje knjige: bolgarski zgodovinski roman »Ljubezen kraljične Sofije« pisatelja Zagorčino v prevodu Zivana Žuna, potem drugi zvezek Pravilje Božene Nemeove, češke prve klasične pisateljice v prevodu Tineta Debeljaka; romantična povest italijanskega klasičnega modernega pisatelja Antonia Fogazzara »Pesnirsko skrivnost« v prevodu Doljanovem in lepa planinska povest švicarskega pisatelja Federerja »Pilatus« v prevodu P. Robiča. Vse te knjige imajo v književnostih svojega naroda lepo ceno. — Jutrova Dobra knjiga je izdala za praznike prvi del znanega romana »Prišlo je deževje« I. del, ki ga je angleško spisal Louis Bromfield in prevela Mira Pucova. Povest je zelo znana po uspelem filmem prikazovanju tudi pri nas. — V založbi Učiteljske knjigarne je izšel znani Colloidičev »Pinnocchio« pod naslovom »Trdoglavček ali dogodivščine lesene lutke« v prevodu Jos. Mezeta. Tako prihaja Pinnocchio že spet z novim imenom v slovensko mladinsko knjigo, kajti prvi ga je poslovenil dr. Lovrenčič s Storžkom, kar je bilo zelo posrečeno, ter je v njegovem prevodu doživel več izdaj. »Modra ptica« je izdala rusko inačico istega motiva Alekseja Tolstaja Burakina itd. Tako ima naša mladina zopet priliko zabavati se ob teh lepih docodivščinah ene najlepših italijanskih mladinskih knjig. — V Mladinski založbi je izšla Maksa Simončičeva otroška knjiga »Jurček«, o kateri govorimo na drugem mestu. — Predvsem pa moramo imenovati na velikonočnem trgu letošnje Šmarnice, ki jih je spisal dr. Ivan Ahlin in so izšle v čast Brezmadežnemu Sreču Marijinemu, kateremu se bo v letošnjem maju posvetila naša domovina. Knjigo je izdal Škofjski odbor za obhajanje 6 prvih sobot v Ljubljani. — Salezijske knjižnice so izdale za praznike lepo knjižico o Marijinem Sreču (spisal J. Filipič) ter ponatisila letošnje školovo Pastirsko

— Za polja in sadje blagodejen dež. Herschlov vremenski ključ je za lunino spremembo, ki je bila v torek dopoldne, napovedal dež, kar se je uresničilo. V aprilu so bili doslej le 4 deževni dnevi. Prvič je deževalo 7. aprila, ko je bilo za 3.3 mm dežja, nato ponoči od 11. na 12. aprila s 6.6 mm dežja in naslednji dan 13. aprila, ko je bilo 1.6 mm dežja. V torek se je že jutraj poplačilo, nato se je zjasnilo, a popoldne in proti večeru se je spet začelo močno oblačiti. Okoli 1.10 v sredo ponoči je po ombrografu začelo deževati in je do 7 jutraj padlo 9.2 mm dežja. Največ došle v tem mesecu. Ta dež je bil dobrodošel vsem vrtnarjem, našim malim obdelovalcem zemlje in tudi kmetovalcem na deželi, kajti ponekod se je zemlja močno posušila. Ozrače je postalo malce hladnejše. V torek je bila zaznamovana dnevna maksimalna temperatura +21.8°C, v sredo minimalna +9.8°C. Barometer se je čez noč čudovito visoko dvignil, kar je znak, da ne bo dolgo deževalo.

CVETJE, VENCI, ARANŽMAJI »ROZA« CVETLIČARNA

— Za veliko noč so najprimernejša praktična darila: lepo nalivno pero, jezikovni tečaj na gramofonskih ploščah, elegantna harmonika, gramofon s ploščami, hladilna omara za živila itd. Ni vam treba izgubljati časa z iskanjem teh stvari, ker je trdka »Everest« z vsem tem še najboljše založena, ter vam nudi veliko izbiro po zmernih cenah! Vabimo vse na neobvezen ogled dokler traja zaloga, ker je nakup najboljši tam, kjer je velika izbira! — Everest — Prešernova 44.

Nesreče na deželi. Marija Pirčeva, 18-letna posestnikova hčerka v Mateni na Ižanskem, je bila zaposlena v gozdu. Po nesreči je padla in se hudo poškodovala po obrazu. — V gozdu je bil zaposlen tudi 58-letni kletar Marincelj Tone v Kočevju. Velika veja ga je oplazila po glavi tako, da je dobil hudo poškodbo, za katero je moral iskati zdravniško pomoč v bolnišnici. — Ana Kastelčeva, 63-letna kočarica v Šumberku, si je zlomila levo nogo, ko je padla pred hišo. — Kastelje Joško, 1-letni sinček delavca v Št. Vidu pri Stični, je spal na peči. Ko se je prebudil, se je obrnil in padel s peči tako, da si je zlomil desno nogo. — Perica, 68-letna Frančiška Sternova v Bizoviku, se je pri cepljenju drv usekala v levo roko.

bo moral vsak Kranjec sam sebi pripisati škodo, ki bi jo imel, ko se ne bo mogel sporazumeti v nemškem jeziku. Dobre volje nemških šolskih oblasti res ni manjkalo in je v tem primeru krivo edinele nezanimanje dotičnih ljudi samih.

S Spodnjega Štajerskega

Zaključek kmetijskega tečaja v Studenicih pri Poljanah. Zimski tečaj, ki je trajal tri mesece, je bil te dni zaključen na gospodinski šoli v Studenicih pri Poljanah. Tečaj je vodila gospa Ana Schlamberger. Udeležilo se je tečaja 38 deklet iz okolišja Maribor in Ljutomer. Tečaj je bil zaključen s slovesnostjo, katere so se udeležili predstavniki nadzorstvenih, prosvetnih in upravnih oblasti.

Smrtna nesreča. V nedeljo zvečer je mestni avtobus v Mariboru povozil na Glavnem trgu nedaleč od dravskega mostu parketnega mizarja Franca Purgaya, ki je hotel iti čez cesto. Voznik je zapazil moža šele v zadnjem trenutku in se mu je skušal umakniti. Vendar je bilo že prekasno, avto je zadel Purgaya v glavo in jo mu razbil tako, da je bil na mestu mrtve.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 84-letni staroupokojenec Lerman Lengauer, 55-letni občinski delavec Ernst Planinc, 60-letni učitelj na gozdarski šoli Jožef Vodopivec, mala tkalčeva hčerka Jerica Spalir, 84-letna zasebnica Marija Novak, voj. Vokač, 63-letni upokojenec strojevodja Karl Donik, 48-letni tovarniški paznik Jakob Dolinšek, 79-letna gospodinja Neža Berger, parketni mizar Franc Purgay. Na vzhodnem bojišču je padel dobrovoljec v polku goreških lovcov Jožef Magyar.

Iz Srbije

Preimenovanje beograjskih ulic. Pred dnevi smo poročali, da je predsednik beograjske občine Drago Jovanović izdal naredbo o preimenovanju vseh tistih beograjskih ulic, katerih imena s sedanjo Srbijo nimajo ničesar skupnega in tudi ne odgovarjajo sedanjemu stanju. Vsem bodo v Beogradu preimenovali 84 ulic. Beograjska mestna občina je naredbo svojega predsednika že pričela izvrševati ter spreminjati imena, katera so posamezne ulice dobile v prejšnji državi. Med drugim so spremenjena imena sledečim ulicam, ki se sedaj imenujejo: Bana Jelačića—Ljubomirja Stojanovića, Bana

pismo na temo: Preizkušnja vere. To je postni pastirski list škofa dr. Rožmana za leto 1943. — To je nekaj knjig za letošnji velikonočni čas, nekaj pa jih bo vsekakor še izšlo v zadnjih dneh, o katerih pa bomo še poročali.

M. Simončič: Jurček

Ilustriral Ivan Pogačnik. Mladinska založba v Ljubljani 1943-XXI. Str. 105.

Ime Maksa Simončiča naši javnosti ni znano. Odrasli ga poznajo po vojnem romanu »Galicija«, mladino pa je pridabila njegova opereta »Angel z avtom«. Zda je izdal pri Mladinski založbi tri mladinske povesti (Jurček, Angel s sinjimi očmi, Miklavžev večer).

Ne samo po obsegu največja, ampak tudi po vrednosti najboljša je prva povest o Jurčku, dečku od Sv. Gregorja nad Sodražico, muzikantu, ki odide v svet iskat sreče, se ustavi na Krimu in vztraja leto dni pri Krimskem možu, katerega mu pomaga krotiti njegova srborita dva sinova, ki sta vetrova Sever in Jug, pa jo mahne potem dalje in zaide v Deveto deželo, kjer si s pomočjo dragocenega darila Krimskega moža pridobi kraljično za ženo in sam postane kralj Devete dežele, ne da bi pozabil na svoj rojstni kraj in svoje rojake dobrotnike. Povest, ki je pisatelj vpletel vanjo nekaj lepih slovenskih bajelovnih in pravljinskih prvin, se lepo bere in bo mladini gotovo všeč.

Nekoliko nenavaden je motiv druge povesti (»Angel s sinjimi očmi«, ki opisuje pokoro neposlušnega angelčka in se konča v božičnem nastojenju. Bolj koledarsko prigodniška je tretja povest »Miklavžev večer«, katere motiv o dobrotniku, ki obdari revno družino, ni več nov.

Ker je znano, da si želi mladina knjig, kjer je več krajsih povesti, bo Simončičeva knjiga gotovo dobrodošla, dasti nima visokih zahtev.

Rish je zelo veliko. Naši ilustratorji so nas v zadnjem času razvabili, zato ilustrator Ivan Po-

Izšel je

vzbirki »NABA KNJIGA« prelepi roman najboljšega bolgarskega sodobnega pisatelja JORDANA JOVKOVA:

Domačija na meji

Za nenaročnike stane knjiga vezana v celo platno L 55.—

Založba »NABA KNJIGA«

Ljudska knjigarna v Ljubljani
Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

Laginje—Radujevačka, Vidričeva—Malog Radojice, Gubčeva—Obliča Rade, Zagrebačka—Savamska, Zrinjskoga—Resavska, Jagičeva—Mlavška, Jukičeva—Paje Jovanovića, Kvaternikova—Vojvode Dočila, Kneza Trpimira—Vojvode Dovezenskog, Korčulanska—Gročanska, Kralja Zvonimira—Kneza Mateje Jovičića, Kralja Krešimira—Vuka Mandušića, Kralja Svačića—Čukarička, Kukuljevića—Nikonora Grujića, Kranjčevićeva—Milice Janković, Ljudevita Posavskog—Koviljska, Mažuranićeva—Hopovska, Matoševa—Dušana Radenkovića, Meštrovićeva—Hadži Nikole Zivkovića, Mihanovića—Sportska, Preradovića—Ovčarska, Palmotićeva—Uroša Predića, Račkoga—Mladenovačka, Stjepana Radića—Venčaka, Supilova—Župana Zavadje, Frankopanova—Resavska, Šubićeva—Valjevska in Strossmayerjeva—Savska.

Propaganda za povečanje gojitve sočivja in povrtnin v Srbiji. Gojitve sočivja ni samo važno sredstvo za preživljanje v vojnem času, ampak tudi splošen cilj srbskega gospodarstva za bodoče, kakor poroča beograjsko »Novo Vreme« v svojem daljšem gospodarskem članku. Pisce članka ugotavlja, da Srbi vse premalo uživajo povrtnine. Tako je izračunano, da vsak sosednji Banančan poje letno okoli 150 kg povrtnin, medtem ko jih Srbi na sedanjem srbskem področju porabijo letno samo okoli 70 kg. Sedanja srbska gospodarska politika gre tudi za tem, da med ljudstvom poveča uživanje vseh domačih pridelkov, ki jih lahko zemlja obilno da.

Socialna akcija v Beogradu. Po poročilih srbskega časopisa je tamošnji komisariat za begunce pokazal zelo živahno in uspešno delo prav posebno v pogledu preskrbe majhnih otrok. Komisariat je dosedaj popolnoma preskrbel že nad 1500 otrok. Samo po raznih krajih v Beogradu je razmeščenih okoli 250 otrok, po raznih domovih v notranjosti Srbije blizu 800, pri privatnikih pa nad 500. Komisariat zelo skrbi tudi za matere z majhnimi otroki.

Šest beograjskih juvelirjev pred sodiščem. Neko dekle v Beogradu je pred kratkim pokradlo raznega nakita v vrednosti okoli 1 milijon dinarjev. Svoj plen je prodalo raznim beograjskim juvelirjem, ki se bodo sedaj z omenjenim dekletom morali zagovarjati pred sodiščem. Na zatožno klop bo prišlo znanih šest velikih beograjskih draguljarjev.

DARMOL
Il miglior lassativo
najboljše odvajalno sredstvo

gačnik morda ne bo naletel na nedeljeno priznanje.

Za pirbe pa bo knjiga vsekakor čedno darilo in jo bo mladina z veseljem prebirala! Vezana stane 20 lir.

—Zk—

Izšel je DOM IN SVET, Zbornik 1943-I. Uredil dr. Tine Debeljak. Ljubljanski naročniki ga bodo lahko dobili v Ljudski knjigarni že v četrtek popoldne. Obsega 160 strani in 11 umetnostnih prilog.

Fortunat Bergant: Križev pot v Stični (XIV. postaja)

Zanimiva prestolnica ob fjordu

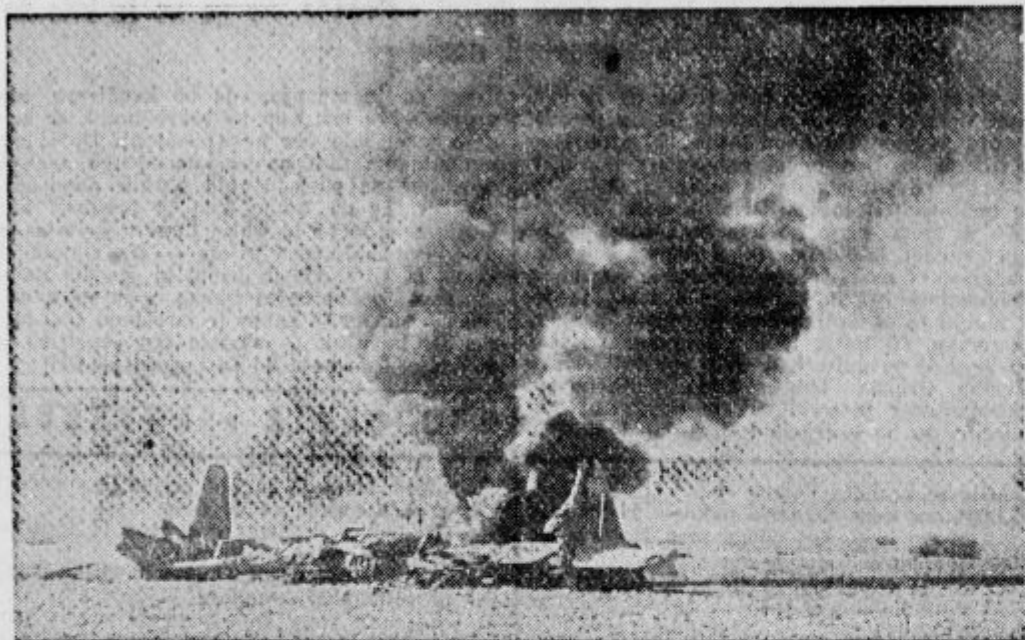
Oslo, v aprilu. — Treba je le, da pogledaš na zemljevid, pa ti bo takoj jasno, kje mora biti norveška prestolnica, namreč tam, kjer se fjord na široko in globoko zajedajo od Skagerraka sem v zemljo, in odpravljajo barke in ladje mimo rodovitnih pokrajin prav v srce jugovzhodne Norveške. Tu je bilo že od nekdaj pripravljeno razsežno pristanišče, od koder se na vse strani sveta cepijo prometne zveze. Tu mora biti prestolnica in vprav tu je mesto Oslo ali Kristijanija že od davnih, davnih dni. Sicer je to mesto zmeraj uživalo to čast, da je bilo prvo na Norveškem, a šele v nedavnih letih je postalo tudi največje.

Kakor poroča norveško-islandski zgodovinar Suorre, so mesto slovesno ustanovili leta 1047 ali 1048 in kot ustanovitelj slovi nek Harald Haardraade. V naslednjih stoletjih se je Oslo razvilo v največje mesto ob fjordu istega imena in je postalo kmalu duhovno središče dežele. Mesto je dobilo takoj svoj gospodarski in trgovski pomen. Od leta 1280 dalje se je priselilo mnogo trgovcev z Danskega in iz Nemčije, zlasti iz Rostocka, da so v Oslo trgovali z žitom, moko, s soljo in suknem, pivom in orožjem, medtem ko so izvažali kože in krzno, žito, presno maslo in les. Ko se je pa evropska trgovina obrnila na zahod, mesto ni bilo več tako pomembno in ga je Bergen daleč prekašal. A gozdovi, ki so norveško »zeleno zlato«, so povzročili, da se je mesto v 16. in 17. stoletju spet dvignilo in sicer zaradi žag in lesnih proizvodov. Oslo je spet stopilo v stike z inozemstvom, zlasti po Nizozemcih, ki so se vneto bavili z lesno industrijo. Gospodarsko življenje se je zaradi pridnosti meščanov visoko povzpelo. Mesto je postalo tudi središče državne uprave, saj je bilo tako blizu Kodanja, kjer so imeli takrat skupni kralji Norveške in Danske svojo prestolnico. S tem je dobilo Oslo tudi vojaški pomen in se je zlasti odlikovalo v številnih bojih s Švedi.

Ene teh vojn je tudi povzročila konec starega Osla in začetek novega mesta, ki ga je v modernem smislu, s kvadratskimi četrtni dal zgraditi Kristijan Četrtni. Leta 1624 so Švedi mesto vpepili in kralj je odločil, da naj se zgradi novo mesto v verstvu obzidja trdnjave Akershusa. Stari okopi, obzidje in stolpi tvorijo tudi še dandanašnji profil mesta, če se mestu približaš od fjorda sem. »Novo« staro mesto se je razvijalo hitreje kot prej, zlasti še zaradi posebnih pravic v lesni trgovini, in je kmalu postalo vodilno mesto Norveške. Od konca 17. do 18. stoletja je bil njegov politični in gospodarski pomen zmeraj večji. V Oslo so tudi upravljali državo takrat, ko sta bili Norveška in Danska med vojno proti Napoleonu ločeni druga od druge. Tu so po dolgem prizadevanju ustanovili leta 1813

Šahovski veleturnir v Pragi

V šestem kolu šahovskega veleturnirja v Pragi, ki so ga igrali minuli petek, je igral dr. Aljehin proti Šamischu nenavadno varno španske partije. Ko je bil Šamisch v časovni stiski, je prišel Aljehin v premoč in zmagal. Najkrajša je bila partija Carls-Prücha. Slednji je v začetku središnice prezrl figuro in se vdal. Neodločno so se končale partije Keres-Sajtar, Foltys-Lokvenc, Urbanec-Katětov. Opočenský je premagal Kubáneka, Pachman pa gospo Suchý. Partija, ki jo je Pachman igral dopoldne proti Theleni, je bila prekinjena. Dr. Florian je z žrtvijo figure odvzel Novotnýju dva kmeta in zmagal. Fichtl je v ortodoksnem damskem gambitu odvzel Dr. Bartošku kmeta in ga končno porazil. Partija Podgorný-Dietz je bila prekinjena. Od vseh partij je bila remis Lokvenc-Novotný, Opočenský je zgubil proti Urbanu, Kubánek pa proti Šamischu. Dr. Aljehin že lepo vodi, vendar ne smemo prezreti, da Keres še ni igral partije s Thelenom, zato je igral šele šestkrat, dočim je Aljehin že sedemkrat! Vrstni red je naslednji: dr. Aljehin 6 in pol, Keres 5, Pachman 4 in pol (1), Carls, Urbanec 4, Foltys, Fichtl, Lokvenc, Prücha, Šamisch 3 in pol, dr. Florian, Sajtar 3, Katětov, Opočenský 2 in pol, Dietz 2 (1), dr. Bartošek, Novotný 2, Thelen 1 in pol (1) (Thelen je igral šele štiri partije!) itd.

Bojišče v Tunisu. Sovražna letala, ki so ga zbili italijanski lovci, je v plamenih padlo na tla

Drobna ljubljanska kronika

Krstna izvedba Tomčeve kantate za soli, zbor in orkester »Križev pot«, na besedilo pesnitve Vide Tauber, bo danes točno ob 19 v veliki uniojski dvorani. To največje in v zadnjem času najpomembnejše slovensko delo bodo izvajali pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča altistika Franja Golobova, basist Julij Betetto, pevski zbor Glasbene Matice in simfonični orkester. Pri harmoniji sodeluje Ciril Cvetko. Kakor je včerajšnja skupina pokazala, je delo izredno veličastno in bo imelo prav gotovo velik uspel. Opozorjamo tudi, da se bodo v kratkih pavzah med posameznimi postavitmi Križevoga pota, projekcije na platno Bergantova slike. Za uvod in konec pa slovenska pokrajina, Zalostna gora pri Mokronogu, na kateri so razločno vidljivi postaje s Kalvarije. Za nocojšnji izvedbo je na razpolago v knjižarni Glasbene Matice še par sedežev in stojšč. Prav posebno pa opozorjamo vse posetnike, da si kupijo spored, ki prinaša celoten tekst Križevoga pota. Predprodaja je v knjižarni Glasbene Matice.

Tenorist Miloš Bršnik bo priredil samostojen solističen koncert v petek, 30. t. m., v veliki filharmonični dvorani. Na koncert domačina-petovca, ki se bo igral v Milanu, že danes opozorjamo. Podroben spored sledi.

Akvarelist prof. Ivan Kos, ki sedaj razstavlja 18 portretov, tiholjstij, interjerov in

krajin v umetniškem salonu v prehodu nebotičnika, je vzbudil med ljublj. občinstvom, ljubiteljem resnično umetnost, že dosedaj veliko priznanja in občudovanja. Razstava bo odprta le še nekaj dni in nanjo ljubitelji likovne umetnosti ponovno opozorjamo. Prof. Ivan Kos si je v svojem doseganju umetniških udejstevovanj pridobil že mnogo laskavih recenzij, tako da ga moremo prišteti v vrsto naših najboljših in odličnih slikarjev, kar dokazuje tudi sedanja razstava.

Živilski trg. V sredo, 21. t. m., je bil živilski trg središč. Živilno vrvenje je bilo le na drugem zelenjavnem otoku, kamor so Trnovčanke in Krakovčanke pripelale mnogo razne pomladne zelenjave. Domače spinaje je vedno več na izbiro. Obilo je bilo tudi regrata. Neka ženska za je prinesla kar dva jorbasa. Regrat so gospodinjke kaj radi kupovale. Kakor vso kaže, bo regrat prav za pravniko zelo dobrodošel. Veliko je bilo berjavke, ki je sedaj po 30 lir kilogram. Manj je na trgu motovilca, ki pa še ponehava, ko gra že v evet. Lep por je zdravo hrnilo. Več je bilo na trgu rabarbara. Od uvoženih stvari so branjevali lahko gospodinjim postregil le s cvetočo, limono in čebuljo, malce tudi s česnom. Ker je bilo deževno, so mnoge pridelovalke prišle na trg prav mnogo raznih sadik, ki so bile kmalu prodane.

Volčja nadloga v Španiji

Skoraj da težko verjamemo, da so v Španiji, v sončni deželi »Carmene« tudi volkovi. In res so volkovi v Španiji, volkovi s pravo volčjo lakoto, ki se ničesar ne bojijo.

Iberski ali Pirenejski polotok je za Švico in Norveško najbolj gorata evropska dežela in njeno podnebje je, zlasti na severu, vse kaj drugega ko sončno in milo. Le sto kilometrov daleč od Madrida, v gorovju Gredos pri Avili, so volkovi jako zmanjšali število kozorogov. Tudi med ovčjimi čredami so volkovi napravili mnogo škode in nekemu kmetu so ugrabili celo žrebeta. Pozimi, ko je mraz bolj in bolj pritiskal, in je bilo zmeraj več snega, so postale te zverj vedno bolj nesramne in so se priklatile tudi do človeških bivališč.

Z vseh strani dežele so prihajale pritožbe o volčji nadlogi. Pokrajinski upravniki so v tistih predelih dali dovoljenje za lov na volkove. Za slehernega ubitega volka je bila določena denarna nagrada. V pokrajini Badajoz v Estramaduri so volkovi iz same črede pobrali več ko sto ovac. Estramadura je v gospodarstvu Španije velikega pomena vprav zaradi reje ovac in prašičev. Oblasti so se poslužile novih sredstev. Odredile so, naj nastavijo zastupljeno meso. Celo z juga, iz Andaluzije, so prihajali bolj in bolj češče glasovi o volkovih. Kmetje so opazili, da so tolpe volkov oblegale staje, kjer so se razvili hudi boji med biki in volkovi, pri čemer je poginil tudi marsikak bik. Lovci v bilbaoskih dolinah — na severni Španiji — so ustrelili volkove, ki so tehtali več ko stot in ki so povzročili mnogo škode med drobnico. Vendar pravijo, da je še čudno, da ni volkov še več, zakaj med državljansko vojno je imela Španija druge skrbi in takrat so se volkovi silno razmnožili.

Spisal Karel Jaromir Erben.

KRALJ MU REČE: »IMELI SMO TU STUDENEC, IZ KATEREGA JE TEKLA ŽIVA VODA. KDOR SE JE JE NAPIL, PA NAJSI JE BIL ZE SKORO MRTEV, JE TAKOJ OZDRAVEL; ČE PA JE BIL ZE MRTEV, GA JE BILO TREBA LE POSKROPITI Z VODO IN JE TAKOJ VSTAL. DVAJSET LET JE STUDENEC ZE POSUŠEN. VPRASAJ DEDA VSEVEDA, KAJ JE Z NJIM.«

»BOM!« MU JE OBLJUBIL PLAVACEK, IN KRALJ GA JE MILOSTNO ODSLOVIL.

Sele ko so te zaklade odkrili, se je spremenilo lice vse te pokrajine. Ondi, kjer so prej tatarske čete jezdecev na svojih majhnih konjih jahale po pustinji in se bojevale s kozaki in še prej s Turki, se dvigajo zdaj industrijska mesta kot Mariupol, Taganrog, Rostov in drugi kraji, ki dajejo s svojimi tvornicami, rudniki, električnimi podjetji in orožarnami vsej pokrajini svojico lice.

Reka Mius izvira v Donski kotlini, kjer se tudi na več kilometrov daleč pretaka. Ker so tla tu, v zgoranjem teku, jako apnenasta, je rečna voda belkaste barve. Izliv reke Mius je tako močvirnat, da niso mogli mesta Taganroga postaviti neposredno ob reki, ampak so ga zgradili na bolj zdravem in višjem kraju, nekako 30 km bolj vzhodno od ustja. Spočetka je bilo zamišljeno, da bo to mesto velikega gospodarskega pomena in da bo tu mesto za prekladanje žita in premoga. A preden je mogel Taganrog prevzeti te posle, ga je prekosil Rostov ob ustju bolj širokega in bolj vodnatega Dona. Zaradi prikladnejše lege ob strugi te jako plovne reke, ki spaja premogovno območje z žitnim območjem Donske in Kubanske pokrajine, se je Rostov razvil v jako važno tržišče. Čeprav dajejo razna industrijska podjetja ob Miusu industrijsko lice, je vsa ta pokrajina na splošno vendarle ohranila svojo pustnjsko podobo, kjer se poljedelstvo na široko razvija in se utegne razviti še bolj.

poseben način zgrajen, ga tudi iz bližine ni moči napasti. Ves »Tiger« kar piči od orožja in je zavarovan s topom velikega kalibra, (poseben model, ki ga doslej tanki še niso imeli), s strojnimi, ročnimi zažigalnimi granatami, z navadnimi ročnimi granatami, zato ima tudi neizmerno bojno moč. Posadka sestoji iz posebno preizkušenih tankovskih vojakov.

»Tiger« prekaša vsa dosedanja oklepna vozila glede na hitrost in okretnost, glede na moč oklepa in silo streljanja. Še večji je njegov bojni pomen, ker je tako hiter, ker se da gibčno voditi in so naprave za gledanje z njega še posebej izboljšane. Čeprav je »Tiger« težak več ko 50 ton in ima pač tankovsko zunanost, pa je vendarle kar lep na pogled.

Japonske podmornice za 2 moža

Angleži in Američani so se silno prestrašili novega japonskega podmorskega orožja. Tako zvane podmornice za dva moža so orožje, ki se utegne uspešno uporabljati in sta pri tem zaposlena le dva človeka. Te podmornice so dolge samo 12 m in vsebujejo po dve torpedni cevi, ki sta druga vrh druge. Gradnja je preprosta in primerna bojevanju. V srednjem delu je majhen poveljniški stolpič z lino za vhod v podmornico, z daljnogledom in krmilom, zadaj je prostor za stroje z elektromotorjem, ki prejema elektriko iz posebnih baterij. V sprednjem in zadnjem delu so posebne celice in celice za potapljanje. V podmornici je tudi zadostno število jeklenih steklenic s stisnjenim zrakom, da je mogoče stalno obnavljati zrak v podmornici. Na zadnjem koncu podmornice sta obe globinski vesli, glavno ali stransko veslo in pa ladijski vijak. Ker take pritlikave podmornice ne morejo na dolgo vožnjo, jih spuščajo s posebnih velikih matičnih podmornic v morje, in sicer v bližini ladje, ki jo je treba napasti. Posadka, ki sestoji iz častnika in strojnika, ima nalogo, da se mora čim bolj neopazno približati bojnim ladjam in letalonosilkam in jih točno zadeti. Pri Pearl Harbourju so te podmornice prvič preskusili, in tu so povzročile največ škode ameriškimu brodom. Ker se posadka teh pritlikavih vede izredno junaško in prezira smrt, zato se teh podmornic sovražnik izredno boji. Vrhovni poveljnik japonskega brodom, admiral Yamamoto, je na obletnici bitke na Havaju še posebej proslavljaj junake teh podmornic, ki so s svojo neustrašenostjo največ pripomogli do zmage.

Ob reki Mius

V poslednjih tednih so omenjala vojna poročila večkrat tudi bojišče ob reki Mius. Ta reka ni sama po sebi nič posebnega. Reka ni plovna in poleti večkrat tako usahne, da jo lahko prebreds. Toda spomladi, ko se začne sneg tajati, kar se zgodi tu na jugu že v prvih dneh marca ali še prej, naraste ta pustnjska reka tako, da je težko prehodna.

Ko je nekako pred 100 leti nazivala ta pokrajina še z imenom »Novorusija« in je bila neobdelana pustinja, ni nihče niti slutil, da so pod sočnato preprogo pustinskih travnikov, pod debelo plastjo črne prsti skriti velikiški zakladi, in sicer premog, železo in druge rude.

Gledališče

Opera:

Četrtek, 22. aprila: Zaprti.
Petek, 23. aprila: Zaprti.
Sobota, 24. aprila: Zaprti.

Otroci, ki so sodelovali pri lanski predstavi opere »Carmene« imajo skušnjo za uprizoritev, ki bo po Veliki noči v četrtek, t. j. danes ob 11.30 dopoldne v Operi.

Drama:

Četrtek, 22. aprila ob 19.30: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.
Petek, 23. aprila ob 19.30: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.
Sobota, 24. aprila: Zaprti.

Nedelja, 25. aprila ob 19.30: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.
Ob 19.30: »Prava ljubezna«. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Poizvedovanja

Izgubila sem 16. t. m. pri prihodu večernega dolenskega vlaka na glavnem kolodvoru pri inohodu črno usnjeno denarnico z vsebino 477 lir in otroško dodatno karto na ime Gruden, ter 3 potrdila od paketa na ime Viršek in Gruden. Vsebinske je last družib. Poštenega najditelja naprošam, naj najdeno odda proti nagradi v upravi »Slovenec«.

Izgubil sem od šole na Grabnu do Mirja nalivno pero z graviranim imenom. Prosim, naj za najditelja odda proti nagradi v upravi »Slovenec«.

Izšla je nova, lepa knjiga JOŽETA DULARJA »LJUDJE OB KRKI«

z lepimi, številnimi ilustracijami slikarja LOJZA PERKA

Knjigo dobite po vseh knjigarnah in trafikah!

Po Veliki noči bo izšlo eno najlepših del kanad. pisatelja CURWOODA

»BLISK«

Naročajte knjige »Slovenčeve knjižnice«

Naznanila

RADIO. Četrtek, 22. aprila: 7.30 Simfonična glasba — 8. Napoved časa, poročila v italijansčini — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Komorna glasba — 13. Napoved časa, poročila v italijansčini — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenščini — 13.12 Italijansko glasbo izvajajo klasični orkester, vodi dirigent Manno — 14. Poročila v italijansčini — 14.10 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijance — 15. Poročila v slovenščini — 17. Napoved časa, poročila v italijansčini — 17.10 Pet minut gospoda X —

17.15 Koncert pianista Vorgančiča — 17.40 Glasba osemnajstega stoletja — 19. Prenos javnega koncerta iz uniojske dvorane v Ljubljani — 20. Napoved časa, poročila v italijansčini — 20.20 Lorenzo Perosi: Kristusovo trpljenje (triologija za soliste, zbor in orkester) — 21.30 Orgelski koncert Pavla Banšigaja, sodeluje mezzosopranska Elza Karlovecova (prenos iz cerkve sv. Petra v Ljubljani) — 22.35 Pisana glasba — 22.45 Poročila v italijansčini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarni mr. Sušnik Marijin trg 3, mr. Deu-Klanjšček, Cesta Marija Dea 4, in mr. Bohinec, Cesta 29, oktobra 31.

S. S. VAN DINE:

50

Umorjeni Kanarček

Markham je potrpežljivo čakal. Čez nekaj minut se je zdelo, da se je Cleaver končno odločil. Zravnal se je z vso odločnostjo in dejal:

»Pripravljen sem, da vam povem, kaj sem delal v ponedeljek zvečer. Če mi hočete verjeti ali ne, to je pač vaša stvar. Prav malo me briga, koliko priči ste našli. Povem vam vse, kar boste sploh mogli izvedeti od mene. Moral bi vam vso stvar razložiti že prej, toda zdelo se mi je brez pomena, da bi se izpostavil nevarnosti, če me k temu nihče ni silil. Pretekli terek bi mi bili bržkone verjeli. Zdaj pa ste si vabili v glavo novo misel in hočete za vsako ceno aretirati nekoga, da bi s tem prisilili časopise k molku...«

»Pripovedujte vašo zgodbo,« mu je velel Markham. »Če je resnična, si vam nikakor ni treba delati skrbi zaradi časopisov.«

Cleaver je dobro vedel, da je to bila resnica. Nihče, tudi najhujši sovražnik, ni mogel obtožiti Markhama, da bi si skušal pridobiti naklonjenost časopisov s kakim krivičnim, čeprav malenkostnim dejanjem.

»Imam vam prav malo povedati,« je začel Cleaver. »Sel sem k gospodini Odell nekoliko pred polnočjo, toda nisem vstopil v stanovanje. Niti pozvonil nisem.«

»Ali imate navado, da tako obiskujete znance?«

»Čudno je, kajne, a vendar je tako. Hotel sem jo videti... Toda, ko sem bil pred vrati, sem se nenadoma premislil...«

»Trenutek... Kako ste prišli v hišo?«

»Skozi stranska vrata, ki vodijo na hodnik. Vedno sem šel skozi ta vrata, kadar sem jih našel odprta. Gospodina Odell me je prosila, da naj prihajam tuda, da bi me telefonist ne videl preveč pogostokrat.«

»Ali so bila vrata odprta?«

»Kako bi mogel skozi nje, če bi ne bila odprta? Ludi če bi imel ključ, bi si ne mogel pomagati, ker so bila zapahnjena od znotraj. Res pa je, da sem jih to pot prvič našel ponoči odprta.«

»Dobro, ali ste torej skozi stranska vrata. A kaj potem?«

»Sel sem preko hodnika in dobro minuto prisluškoval pri plesalkinih vratih. Domneval sem, da je kdo pri njej in nisem hotel pozvoniti, dokler bi se ne prepričal, da je bila sama...«

»Oprostite, če vas pretrgam,« se je vmešal Vance. »Kako to, da ste domnevali, da je nekdo pri njej?«

Cleaver se je obotavljal.

»Morda zato,« je takoj pristavil Vance, »ker ste malo prej telefonirali gospodini in vam je odgovoril moški glas.« Cleaver je narahlo prikimal in izjavil:

»Ne vidim razloga, da bi to tajil... Res je...«

»A kaj vam je rekel tisti moški?«

»Malo ali nič. Dejal je: 'Haló!' in ko sem

ga vprašal po gospodini Odell, mi je dejal, da je ni in je zopet odložil slušalko.«

Vance se je okrenil k Markhamu.

»Zdi se mi, da to pojasnjuje Jessupovo poročilo. Povedal nam je, da je nekdo pozval gospodino dvajset minut pred polnočjo.«

»Verjetno,« je dejal Markham, ne da bi pokazal kako zanimanje za to opazko. Bil je ves zatapljen v Cleaverjevo pripovedovanje, ker je hotel izvedeti, kaj se je zgodilo potem. Povzel je zasliševanje tam, kjer ga je pretrgal Vance.

»Pravite, da ste prisluškovali pri vratih stanovanja. Kakšen je bil razlog, da niste pozvonili?«

»Slišal sem iz stanovanja moški glas.«

Markham se je zravnal:

»Moški glas? Ste o tem prepričani?«

»Da.« Zdelo se je, da je Cleaver popolnoma gotov. »Bil je moški glas. Drugače bi bil pozvonil.«

»Ali bi mogli ta glas prepoznati?«

»Zelo težko. Bil je nejasen in hripav. Ta glas mi je bil popolnoma neznan, čeprav se mi je zdelo, da je isti, ki sem ga prej slišal po telefonu.«

»Ali ste razumeli kako besedo?«

Cleaver je namršil obrvi in pogledal proti oknu.

»Vem, kaj so pomenile tiste besede,« je dejal počasi. »Takrat niso naredile name posebnega vtisa. Ko pa sem naslednjega dne zvedel iz časopisov, kaj se je zgodilo, sem se spomnil teh besed...«

»Kaj ste slišali?« mu je Markham nestržno segel v besedo.

»Moški glas je ponovil dvakrat ali trikrat: Moj Bog, moj Bog!«

Te besede so napolnile z grozo vse navzoče, posebno še zaradi brezbriznosti, s katero jih je spregovoril Cleaver. Čez nekaj časa je Markham vprašal:

»Kaj ste storili potem, ko ste to slišali?«

»Tiho sem se splazil od vrat, odšel po hodniku ter se skozi stranska vrata vrnil domov.«

Znova je zavladal molk v sobi. Cleaverjeve besede so vse presenetile, a vjemale so se popolnoma s tem, kar je povedal Mannix.

Tedaj se je Vance dvignil s svojega naslanjaja in se približal Cleaverju.

»Povejte mi, kaj ste delali med časom, ko ste telefonirali gospodini Odell, to je dvajset minut pred polnočjo, in časom, ko ste prisluškovali pred njenimi vrati?«

»Bil sem v podzemski železnici,« se je glasil odgovor.

»Čudno, zelo čudno!...« je zamrmral Vance in pozorno ogledoval konec svoje cigarete. »Torej bi v tem času ne mogli telefonirati še komu?«

Spomnil sem se tedaj, da je gospodina La Fosse izjavila, da ji je Cleaver telefoniral deset minut pred polnočjo. Vance je s svojim vprašanjem ustvaril neko negotovost v Cleaverju, ne da bi povedal to, kar mu je bilo znano. Cleaver se je skušal izogniti z nejasnim odgovorom.

»Lahko bi bil telefoniral na kaki vmesni postaji, preden sem dospel do stanovanja gospodine Odell.«

„Slovenčeva“ športna posvetovalnica

Načrti Gundarja Haegga. »Kaj več poročajte o Gundarju Haeggu!« mi pišete. Zlasti Vas zanima, kako je treniral čez zimo, če je nastopal na zimskih prireditvah v športnih palačah in kakšne načrte ima za bodočo sezono. Bodite brez skrbi, zakaj o Haeggu rad zapišem vsako novico. Tudi mene bi zanimalo, kako je treniral čez zimo, o tem pa listi, ki so mi na razpolago, molčijo. Čez zimo ni nastopal najbrž zaradi tega, ker se rado zgodi, da se tekači na slabih tekalščih v pokritih dvoranah pokvari. Nedavno sem čital, da se je

udeležil pomladanskega teka čez drn in strn in da je pretekel 3000 m v 11.30 min., kar pa je tako slab čas, da gre brez dvoma za pomoč v poročilu. V ostalem, prav te dni so pisali švedski listi o svojem Haeggu, ki je baje v izvrstni formi, in napovedali, da bo izboljšal rezultate, ki jih je postavil v teku lanskega leta. Mlad je še in je verjetno, da bodo prihajala od junija naprej spet senzacionalna poročila iz Stockholma. (J.G.)

Sport in glasba. Ali je oboje združljivo ali ne? Čisto razumljivo se mi zdi, da ne more gojiti

igralce klavirja lahkoatletskih metov, telovadbe na drugo ali drugih telesnih vaj, ki zahtevajo krepkih dlani in prstov. So pa tudi panoge telesne vzgoje, ki ne razvijajo preveč krepkih rok ali »okornih«, da se izrazim po Vaše. Umetniško udejstvovanje, ne samo glasbeno, temveč tudi ono s čopičem, zahteva vsekakor tenkočutnost prstov; je pa vsekakor združljivo s plavanjem, s teki, s skoki v višino in daljino, s skoki v vodi in z drugimi panogami, pri katerih ne stiskamo v rokah teniškega loparja, smuških palic, kopja itd. Če se ozrete po ljubljanskih glasbenih in športnih krogih, boste našli med glasbeniki tudi bivše športne rekorde, med športniki pa nekaj odličnih glasbenikov. Oboje je torej združljivo, zahteva pa izbiro. (S. N.)

Nedostojno vedenje. Vprašujete, kaj je treba smatrati pri nogometnih tekmah za nedostojno vedenje? Nogometna pravila smatrajo za nedostojno vedenje zlasti naslednje prestopke: 1. ugovarjanje sodnikom odločitvam z besedo ali s kretnjo; 2. stalno kršenje pravil po istem igralcu; 3. žaljive sodnika ali drugih predstavnikov in tovarišev na igrišču, kakor tudi prepiranje; 4. namerno zavlajevanje prostih udarcev; 5. preklinjanje in nedostojno vzklikanje. — Če je sodnik mož na mestu, ki zna nedostojno vedenje v kati zatreti, tedaj bo kaj kmalu navadil igralce na to, kaj se spodobi in kaj ne. (M. L.)

3000 m v 10 min. 40.2 sek. Pred leti, ko ste že tekmovali v tekih na dolge proge, ste postavili svoj najboljši čas, ki sem ga vzel za naslov. Vaš brat pa je skočil v višino 1.45 m. Zdaj sta že oba športna »upokojenca«, rada pa bi le vedela, kateri uspeh je bil boljši. Če je šlo za stavo, Vam moram čestitati, ker ste jo dobili. Vaš uspeh v teku na 3000 m znaša po finski razpredelnici 455 točk, uspeh Vašega brata pa v skoku v višino (1.45 m) samo 414 točk. Da bi Vam bil enakovreden, bi moral preskočiti 1.49.5 m. (H. T.)

Učna slika. Kakšna naj bo telovadba za učence V. razreda ljudske šole? Zanima Vas primer učne slike sodobnega udejstvovanja v višjih razredih ljudskih šol. Načelno je bilo o tem vprašanju v naši posvetovalnici že govora. Zaradi tega Vam odgovorjam na kratko in podajam naslednjo skico učne slike: a) hoja po ravnam in po gredeh; b) dve ali tri vaje za lepo držo telesa, hoja po prstih nog, podelitve učencev v skupine po tri in tri; po dva nosita tretjega, ki jima sedi na rokah, igra med dvema ognjema; c) metanje

TEL.	KINO MATICA	22-41
Dnevno ob 15 najboljši film LA JANE		
»Ljudje iz varieteja«		
Ples, humor, moderna glasba. — V ostalih vlogah: Hans Moser, Atila Hörbiger		
Dnevno ob 17 in 19.15 pretresljiva drama		
»Živi mrtveci«		
V glav. vlogah: Carlo Ninchi, Dina Sassoli		
TEL.	KINO UNION	22-21
Odlični film iz življenja kmečkega dekleta		
»Povratek zapeljane«		
V gl. vlogi: Gino Cervi in Adriana Benetti.		
PREDSTAVE:		
ob delavnikih: 15.30, 17.30 in 19.30; ob nedeljah in praznikih: 10.30, 15.30, 17.30, 19.30		
TEL.	KINO SLOGA	27-50
SAMO 21. in 22. aprila 1943!		
Ena izmed redkih, prav ljubljenih komedij		
»Gospodične iz sosedne hiše«		
V glavni vlogi:		
Antonio Gandusio, Peppino de Filippo.		
Predstave ob 14, 15.50, 17.40 in 19.30!		

drobnega kamenja v tarče kot priprava za metanje kopja. (D. T.)

Boks in zmage po točkah. Kako je mogoče ocenjevati boksarske tekme po točkah? Zelo preprosto! Saj se ne obdelujejo navadno do nezačetka, temveč so dogovorjeni za toliko in toliko dob (rund) po tri minute. Sodnik, ki šteje točke, upošteva dobre udarce, način borbe, aktivnost v napadanju in podobno. Glede trajanja tekme velja pri amaterskih prireditvah posebni predpisi, pri profesionalnih pa je vse to zapisano v pogodbi. (M. M.)

Iz 50 švedskih kron bo v 500 letih 50 milijard lir

Svojevrsna stava, ki jo bo dobil daljni potomec, če ga bo le kdo še opozoril nanjo

Šest ur računanja je bilo treba, da je nek spretni švedski računar ugotovil, da bo skromna vsota 50 švedskih kron (okrog 250 italijanskih lir), če bo pet sto let naložena v banki, z obrestmi vred narasla na 10 milijard 43.478.789 kron (približno 50 milijard italijanskih lir).

To je vsota, ki jo bo leta 2443, torej točno čez pet sto let, lahko izterjal dedič zmagovalca pri neki stavi med dvema uglednima švedoma iz Stockholma. No, in kaj sta ta dva moža stavila. Šlo je za to, koliko časa bo vzdržala neka nova stavba, ali boljše rečeno ogromna palača, ki jo je dala zgraditi v švedski prestolnici zavarovalna družba Thule. Eden tistih dveh Stockholmcenov je stavil, da je ta zgradba tako močna, da bo vzdržala najmanj pet sto let.

drugi pa je mnenja, da bo kvečjemu mogla vzdržati 250 let. Kdo bo stavo dobil, se bo videlo torej šele čez nekaj stoletij. Dobil pa jo bo potemtakem tudi ne bo kdo od teh dveh švedov, pač pa eden njunih poznih potomcev in dedičev, če ga bo le kdo še opozoril nanjo. Gösta Standberg in Halle Lundin — tako se ta dva Stockholmcana pišeta — sta stavila sicer samo za 50 švedskih kron, ki sta jih naložila v neko stockholmsko banko, a iz te vsote bo čez pet sto let — kakor je izračunal tisti računski strokovnjak — nastalo res zapeljivo premoženje. Kdo neki bo tisti srečni dedič!

NAROČAJTE »SLOVENCA«!

ČASNA EGIPTOVSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

14

»Pa nismo nikoli držali svoje obljube in zato je sveti bik jezen in nam je pripravil ta poraz,« pravi Baket.

Ramuzenti se smeje. On je bil tujec, Egiptčan, in ni verjel v egipčanske bogove, najmanj pa v svetega bika. Pojem četveronožnega boga je vzbujal v njem posmeh. On se ne bi nikoli privadil na njegovo češčenje. Tovariši so pa častili sveto zverino in vest jih je pekla, ker mu niso darovali obljubljenega sena. Ramuzenti hoče pomiriti njihovo vest in pravi: »Ali zares mislite, da potrebuje sveti bik našega sena?«

»Ne.«

»On gotovo dobiva boljšega. Prepustimo njegovo potrebo drugim in ga ne nadlegujmo s svojo. Zdaj mi pa povejte pri vseh rogovih vseh češčenih volov, krav, koz in kozic, pri lajanju vseh svetih psov in mijavanju vseh svetih mačk to, kar se je dogodilo.«

»Ti znova preklinjaš!« ugovarja prestrašeni Baket.

»Zato ker kličem svete živali?«

»Ker govoriš o njih s premajhnim oziroma nobenim spoštovanjem.«

»Kaj naj storim, ako ne kličem? Toda, ako hočem, pustimo jih, naj oni premišlujejo svoje primere, mi pa mislimo na svoje. Kaj vas je zadelo?« vpraša Ramuzenti.

Baket pripoveduje o nesreči, ki jih je zadela in Ramuzenti se prestraši.

»Triindvajset med mrtvimi in ujetimi. Strahotno!« vzkligne.

»In to vse po krivdi prokletega podkralja,« zatuli Miebi.

»Kaznovati ga moramo,« kriči Meni.

»Le kaznujte ga,« pravi Baket.

»Ali se več ne upiraš?« ga vpraša Ramuzenti.

»Ne. Ne zasluži našega sočutja,« pripomni Baket. »Ali imaš kaj načrti?«

»Da, pa ga moram malo spremeniti. Imel sem vas za številnejše. Mislim sed, da vas je vsaj dvajset, v resnici nas je le osem: prav za prav le sedem, ker jaz vam ne morem mnogo pomagati. Toda šlo bo, šlo! Poslušajte tedaj. Jaz sem postal nekakšen zaupnik Zafnatpanea.«

»Zares?« so vzklknili roparji.

»Ali nas ne boš izdal?« pravi zaskrbljeno Baket.

»Pri repu vseh Apisov, sedanjih, preteklih in prihodnih, ako bi ne bil ti naš glavar, bi te zadavil! Kako moreš kaj takega sumiti?« vzkligne zelo jezo Ramuzenti.

»Ti si zaupnik Zafnatpanea?«

»Zaupnik, da vam pomagam, v korist naše skupne zadeve; jaz strašno sovražim tega nadutega tujca,« vzkligne Ramuzenti.

»Pa vendar si njegov prijatelj.«

»Več kot prijatelj; mož njegovega zaupanja. Dal sem mu razumeti... pa saj že veste.«

»In ti je verjel?«

»Popolnoma. Zaupal mi je naročilo, da pazim nad vhomom v hišo in okolico in ga opozarjam na roparje, ki mu groze s poginom.«

»Mile se krohota Baket.

»Jutri mu bom naznanil nekoga, ki bo prišel v njegovo hišo, kot enega med zločinci, ki sem ga spari!«

»Eden je premalo,« pristavi Baket.

»Ako jih bo le nekaj.«

»Bodo tajili.«

»Jaz bom pa vzdrževal obtožbo. Mučili jih bodo in med mučenjem ni človeka, ki bi ne govoril. Kričal bo tudi sveti bik Apis z vsemi svetimi hrošči v svojem jeziku!« pravi Ramuzenti s posmehom in vzbudi ponovno jezo navzočih, na katerih pobožna ušesa so zvenele strašne kletve.

»In ako ne bi hotel podkralj sprejeti ovadbe?« vpraša Miebi.

»Prepričal ga bom, da jih muči. V vsakem primeru bodo zaprti, dokler se ne ugotovi, so li nedolžni ali ne. Jaz postanem mož njegovega posebnega zaupanja in on se bo počutil zelo varnega zdaj, ko so njegovi najstrašnejši sovražniki zaprti. Prihodnjo noč torej, proti polnoči, vam hom odprl vrata v palačo; prosto boste vstopili in odnesli vse dragocenosti.«

»Ali nas boš peljal tudi v sobo podkralja?«

»Da.«

»Ti je znana?«

»Dobro.«

»Kolikoli bomo njega, ženo in otroke.«

»Kolikoli boste hoteli.«

»Toda, kako nam boš omogočil vstopiti v palačo?« vpraša nezaupljivo Baket.

»Vstopili boste.«

»Kako?«

»Vratar je moj najboljši prijatelj.«

»Res? Ti imaš povsod prijatelje,« reče Baket z začudenjem in zavistjo.

»Ne more se ustavljati vinu iz Hebrona,« se nasmehe Ramuzenti.

»Kaj je to?« vpraša Baket in stisne ustnice.

Bil je velik sladkosnedec.

»Posebne vrste vino, napravljeno iz grozdnega mošta, kuhano z nekim dišavskim klejem, ki ga izdelujejo v Hebronu v kanaanski deželi in bi moglo zbuditi mumijo najstarejšega Apisala se smehljaja Ramuzenti.

»Ne preklinjajte mu priporočla Miebi. Baket pa vpraša:

»Pa imaš ti to vino?«

»Kupil sem ga od nekoga Feničana nekaj posod za zelo visoko ceno; izdatek mi boste povrnil pri plenu.«

»Zakaj ga nisi prinesel kak požirek nam?« Ramuzenti se smeje.

»Zato, ker ste moji prijatelji.«

»Vino iz Hebrona tedaj namenjaš svojim sovražnikom?«

»Sovražnikom, ki jih hočem pridobiti za prijatelje.«

»In za nas nič?«

»Ko bomo izvršili veliki plen, vas popeljem k Feničanom, kjer ga boste dobili v izobilju in plačali z denarjem, vzetim podkralju,« se smehljaja Ramuzenti. »Toda vrnilo se k vratarju: z njim sva prijatelja. Jutri zvečer mu prinesem kake pol mere vina in stavi enega bika Apisa proti dvem volom Mnevi, da jo bo izpraznil in se nasekal do popolne pijanosti. Pri vseh morskih konjih! pečen bo kot vino, ki ga bo pil.«

»Ti si zelo prebrisan!« vzkligne Baket.